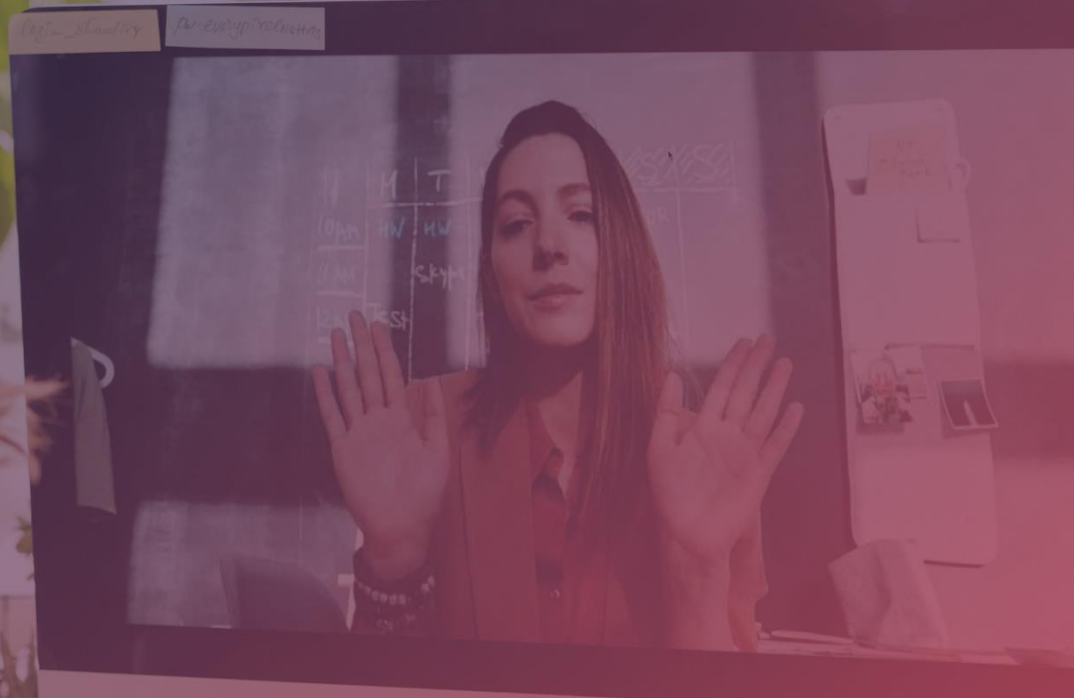

ADOM
diákmozgalom

Felmérés a 2020-as távoktatásról

Összefoglaló elemzés

Az elemzést készítette:

Gyetvai Viktor

A kérdőívre adott szöveges válaszok kategorizálását végezte:

Bak Vivien, Csorba Eszter, Csordás Dorottya, Fekete Petra, Geszti Zsuzsanna, Gombás Zoárd, Grúber Anna, Gyetvai Viktor, Kálmán Lili, Kovács Cintia, Makai Andrea Kinga, Máté Báborka, Nagy Fruzsina Dzszenifer, Papp Júlia, Saly Eszter, Schermann Fruzsina, Seffer Tamás, Sipos Ferenc Norbert, Tamás Orsolya, Tóth Emese, Vámosi Tamás.

Grafikai szerkesztés:

Kosztá Amina

Alapítvány a Diákközpontú Oktatásért, 2020

Tartalomjegyzék

1. A kérdőív rövid áttekintése	3
1.1 A kitöltők megyék szerinti eloszlása.....	4
1.2 A kérdőív megyénként vett reprezentativitása.....	4
1.3 A kérdőív településtípus szerinti reprezentativitása.....	5
1.4 A kitöltők nemek szerinti eloszlása.....	6
1.5 A kitöltők eloszlása az oktatásban betöltött szerepük szerint.....	7
2. DIÁKOK	8
2.1 A kérdőívet kitöltő diákok életkori megoszlása.....	8
2.2 A kérdőívet kitöltő diákok iskolatípus szerinti eloszlása.....	8
2.3 A diákok pozitív tapasztalatai az online oktatás kapcsán.....	9
2.4 A diákok negatív tapasztalatai az online oktatás kapcsán.....	10
2.5 Mit változtatnának meg a diákok leginkább a távoktatásban?.....	11
2.6 Több időt kell tölteniük a diákoknak az iskolával kapcsolatos teendőkkel a távoktatás bevezetése óta?.....	12
2.7 A diákok összesített értékelése a távoktatásról.....	13
2.8 Milyen platformokat használnak a diákok tapasztalatai szerint az online oktatás során?.....	13
2.9 Melyik napon indult el ténylegesen a távoktatás az iskolákban?.....	14
3. TANÁROK	15
3.1 A kérdőívet kitöltő tanárok iskolatípus szerinti eloszlása.....	15
3.2 A tanárok életkori megoszlása a kérdőívben és a közoktatásban.....	15
3.3 Jellemzően hogyan tartják meg a pedagógusok a tanórákat az online oktatás során?.....	16
3.4 Milyen online platformokat használnak a tanárok a távoktatás során?.....	17
3.5 Elegendő szakmai támogatást kapnak a tanárok a távoktatáshoz az iskolától vagy fenntartótól?.....	17
3.6 A tanárok pozitív tapasztalatai a távoktatás kapcsán.....	18
3.7 A tanárok negatív tapasztalatai a távoktatás kapcsán.....	18
3.8 Többet kell foglalkozniuk a tanároknak a távoktatás során a tanítással?.....	19
3.9 Naponta körülbelül hány órát kell a tanároknak az online oktatás idején tanítással (felkészülés, tanórák, adminisztráció) tölteniük?.....	20
4. SZÜLŐK	21
4.1 A kérdőívet kitöltő szülők eloszlása gyermekük/gyermekük iskolatípusa szerint.....	21
4.2 A kitöltő szülők hány gyermeke érintett a távoktatásban?.....	21
4.3 A kérdőívet kitöltő szülők életkori megoszlása.....	22
4.4 A szülők összesített értékelése a távoktatásról.....	22
4.5 Többet kell foglalkozniuk a szülőknek a távoktatás során a gyermekek iskolai teendőivel?.....	23
4.6 A szülők pozitív tapasztalatai a távoktatás kapcsán.....	24
4.7 A szülők negatív tapasztalatai a távoktatás kapcsán.....	24
4.8 A szülőknek naponta körülbelül hány órát kell gyermekek iskolai teendőivel foglalkozniuk?.....	25

1. A kérdőív rövid áttekintése

Jelen felmérés a 2020 tavaszán – a koronavírus-járvány következtében – bevezetésre került online oktatás tapasztalatait gyűjti össze az érintettek (diákok, pedagógusok, szülők) véleménye alapján.

A felmérés online kérdőív formájában volt elérhető a Google Forms felületén, [ezen a linken](#). Az **adatfelvételi időszak** 2020. március 23-tól 2020. április 12-ig tartott.

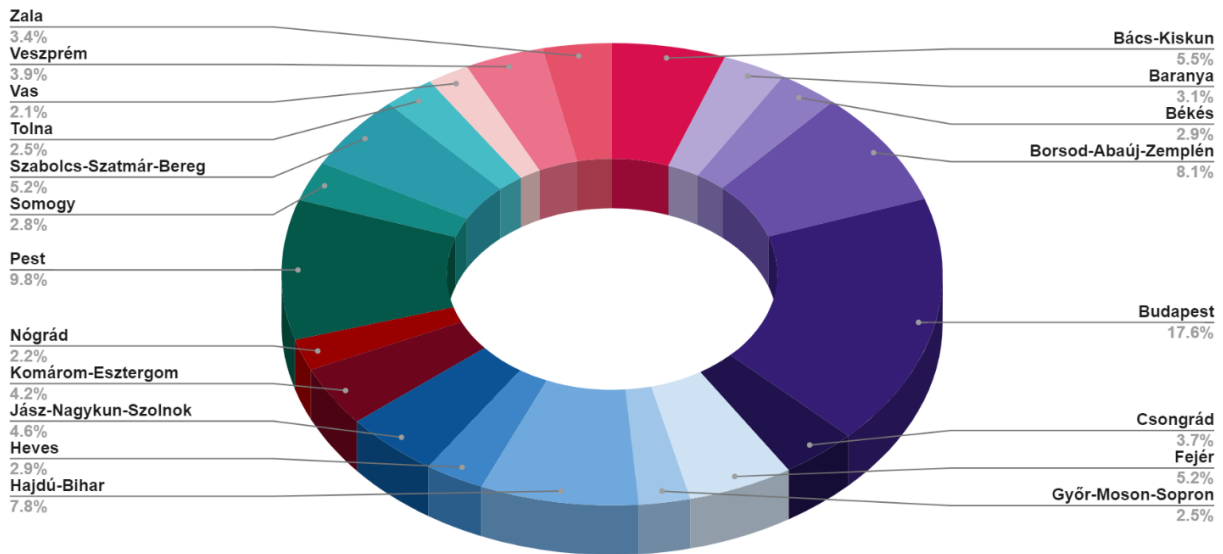
A felmérésben összesen **26 258 fő** vett részt, akik Magyarországon élnek és a fenti időszakban érintettjei voltak a távoktatásnak diákként, tanárként vagy szülőként.

A felmérés, illetve annak kiértékelése egyaránt tartalmazott kvantitatív és kvalitatív módszertant. A kérdések egy részére **számszerű** választ kellett adniuk a kitöltőknek, néhány kérdés esetén azonban szabadon kifejtették gondolataikat **szöveges válasz** formájában. Ezeket a válaszokat szervezetünk mintegy húsz tagjának segítségével hónapokon keresztül dolgoztuk fel és kategorizáltuk, hogy egyszerre kapjunk egy alaposabb képet az érintettek tapasztalataiból és képesek legyünk ezzel együtt számszerű módon is megjeleníteni a különböző véleményeket.

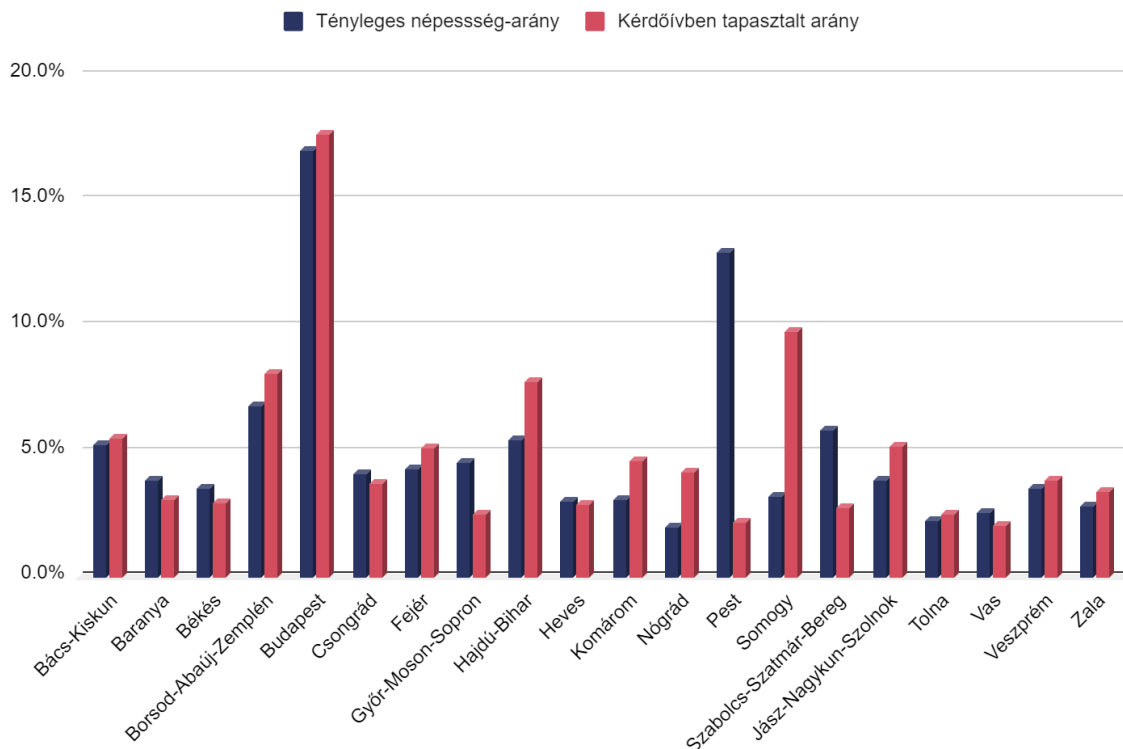
A kérdőív online formában való lebonyolítása lehetővé tette, hogy az ország **rengeteg különböző pontjáról** (összesen 1826 településről) érkezzenek be vélemények, tapasztalatok. Az online forma hátránya azonban, hogy a távoktatás egyik fontos problémáját – az online oktatásból internetkapcsolat vagy digitális eszközök hiánya miatt kimaradó diákok arányát – nem tudja mérni. Ezen a téren emiatt egy másik, [pedagógusoknak szóló kérdőív eredményeit](#)¹ vettük mérvadónak, amely szerint a diákok **18,7%**-át nem tudták elérni a pedagógusok az online oktatás során.

¹ A fent hivatkozott pedagógusoknak szóló kérdőívet 1253 fő töltötte ki. Ezt a kérdőívet Dr. Horváth László, Dr. Misley Helga és Czirfusz Dóra, az ELTE PPK Neveléstudományi Intézetének munkatársai állították össze.

1.1 A kitöltők megyék szerinti eloszlása

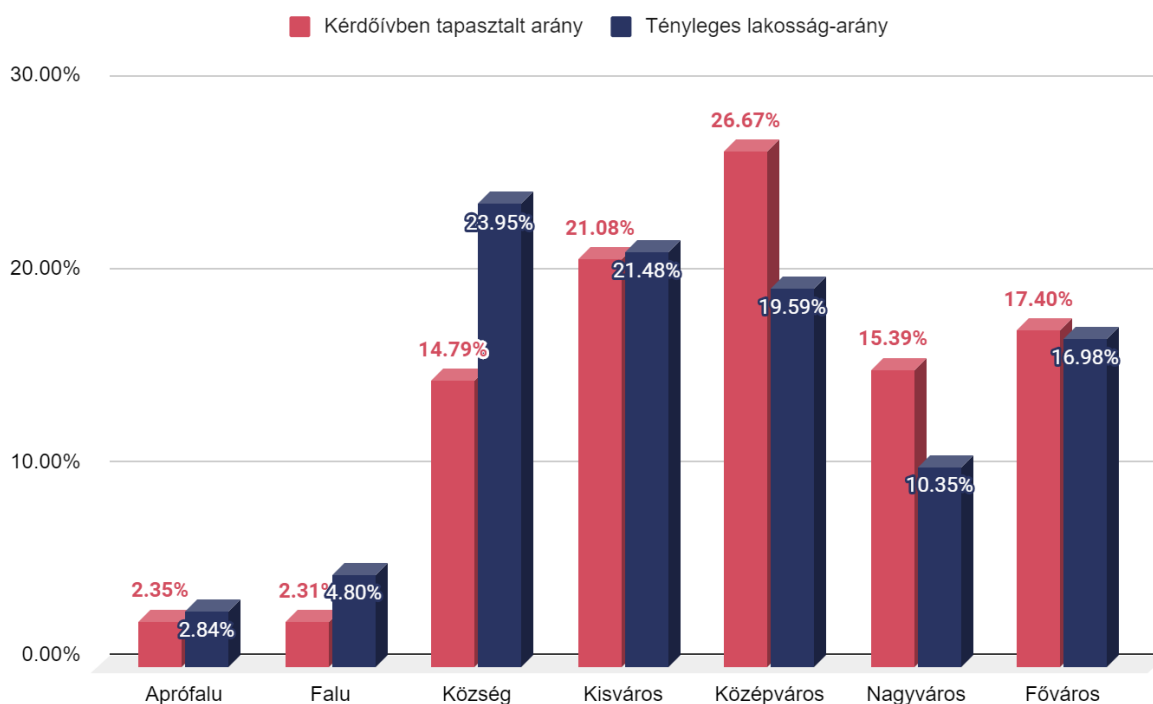
1.2 A kérdőív megyénként vett reprezentativitása

A kérdőív összes kitöltője (26 258 fő) közül **26 128 fő** adta meg a települését, tehát mindössze 130 hiányzó adat van. A megadott települések alapján az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer [honlapján](#) található adatok segítségével azonosítottuk a kérdőív kitöltőinek megyék szerinti eloszlását.

A kitöltők területi eloszlását áttekintve szembeűnő, hogy sok más esettel ellentétben Budapest és az agglomeráció nincs felűlreprezentálva. **Pest** megye, **Szabolcs-Szatmár-Bereg**, illetve **Győr-Moson-Sopron** megye a kérdűívben erősen **alűlreprezentált**, míg **Somogy**, **Nógrád**, **Komárom** és **Hajdú-Bihar** erősen **felűlreprezentált**. A fennmaradó **13 megye** megközelítűleg **lakosság-arányosan** képviselteti magát a kérdűívben, köztűk a főváros is szinte teljesen arányosan van képviselve.

1.3 A kérdűív telepűléstűpus szerinti reprezentativitása

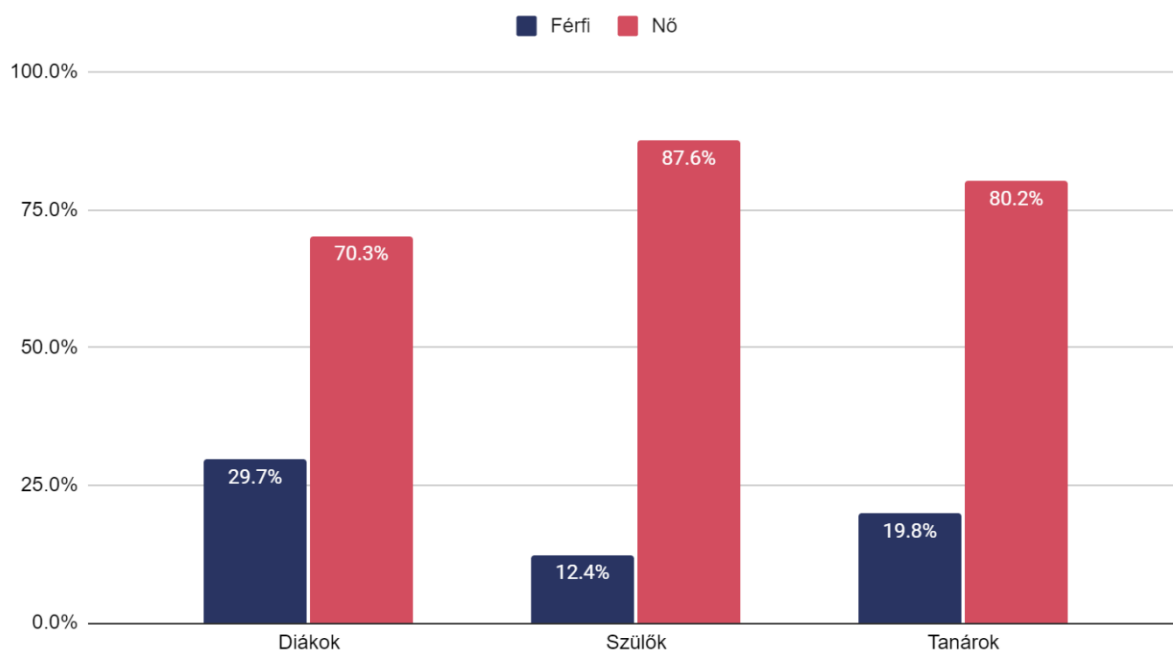
A 2018-as [hivatalos adatok szerinti](#) összesen 3155 telepűlés van Magyarországon, jelen kérdűívre összesen **1826 kűlűnbűzű magyarországi telepűlésrűl** érkeztek kitűltések, amely **57,9%-os** lefedettségű arányt jelent.

A telepűlések népesség szerinti besorolása a KSH 2015-űs [dokumentuma](#)², valamint az Országos Terűletfejlesztűsi és Terűletrendezűsi Információs Rendszer [honlapja](#) alapján készűlt. Az aprűfalvak népessűge 0-500 fű közöttű, a falvaké 500-1000 fű közöttű, a kűszűgeké 1000 és 5000 fű közöttű, a kűsvárosoké 5000 és 20000 közöttű, a nagyvárosok népessűge jellemzően 20000 és 100000 fű között mozog, az ennél nagyobb (űgynevezett metropolis, 1 millió lakos feletti) városok között pedig Magyarországon kizárűlag a fűváros szerepel, 2018-as adatok alapján körülbelűl 1,7 millió lakossal.

Az ábrán jól láthatű, hogy a **falvak és kűszűgek** lakosság-arányosan **alűlreprezentáltak**, míg a **kűzepes és nagy műretű városok felűlreprezentáltak** a kérdűív kitűltűi kűrűben. A **fűváros**, a **kűsvárosok** és az **aprűfalvak** lakosai megközelítűleg **lakosság-arányosan** szerepelnek a kérdűív kitűltűi között.

² Kűzponti Statisztikai Hivatal (2015): Magyarország telepűlűshálűzata 2. Városok–falvak. Letűlthetű innen: https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mo_telepuleshalozata/varosok_falvak.pdf

1.4 A kitöltők nemek szerinti eloszlása

A kérdőív egészét tekintve a kitöltők **73,06%-a** (19181 fő) **nő**, míg **26,94%-a** (7077 fő) **férfi**, tehát a **nők** erősen **felülreprezentáltak**. Csoportbontást tekintve a szülők felülreprezentáltsága a legerősebb, hiszen esetükben a kitöltők 87,6%-a (2716 fő) nő, amely összefügghet azzal a tendenciával, hogy az édesanyák sok esetben többet foglalkoznak gyermekük iskolai teendőivel, fejlődésével, gyakrabban maradnak otthon gyermekükkel.

A **tanárok** esetében a **nők** 80,2%-os (1541 fő) aránya **közel reprezentatív**, ugyanis az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott [2018/2019-es Köznevelési Statisztikai Évkönyv](#)³ adatai szerint a közoktatásban tanító pedagógusok között (az óvodákat nem számítva) **78,46%** a nők aránya (94 335 fő az összesen 120 235 fő közül).

A tudományos szakirodalomban egyébként számos magyarázat ismert arra vonatkozóan, hogy a **nők** miért **mutatnak nagyobb hajlandóságot kérdőívekben való részvételre** (lásd Curtin et al. 2000⁴; Moore & Tarnai 2002⁵; Singer et al. 2000⁶). A diákok esetében a nők felülreprezentáltságára az általános kérdőív-kitöltési hajlandóságon felül nem találtunk egyéb intuitív magyarázó tényezőt.

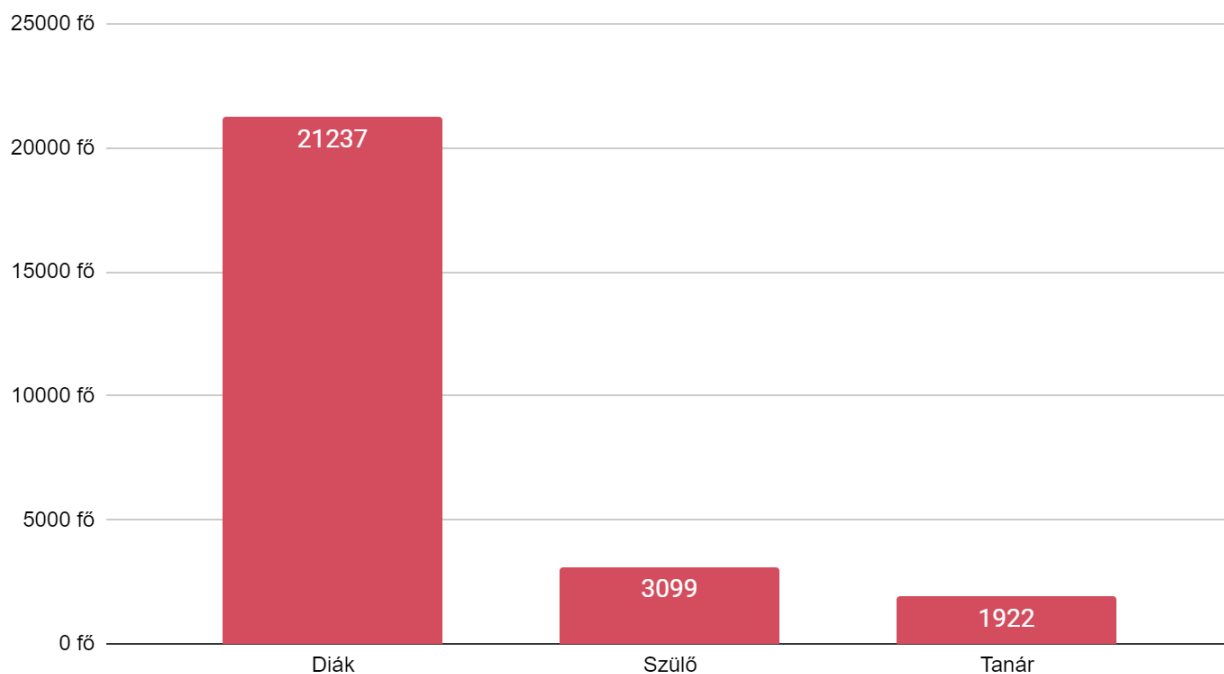
³ Emberi Erőforrások Minisztériuma (2020): Köznevelési Statisztikai Évkönyv 2018/2019. Letölthető innen: https://2015-2019.kormany.hu/download/7/6e/d1000/Köznevelési_Statisztikai_Évkönyv_2018-2019.pdf

⁴ Curtin, R., Presser, S., & Singer, E. (2000). The effects of response rate changes on the index of consumer sentiment. *Public Opinion Quarterly* 64: 413–428.

⁵ Moore, D. L., & Tarnai, J. (2002). Evaluating nonresponse error in mail surveys. In: Groves, R. M., Dillman, D. A., Eltinge, J. L., and Little, R. J. A. (eds.), *Survey Nonresponse*, John Wiley & Sons, New York, pp. 197–211.

⁶ Singer, E., van Hoewyk, J., & Maher, M. P. (2000). Experiments with incentives in telephone surveys. *Public Opinion Quarterly* 64: 171–188.

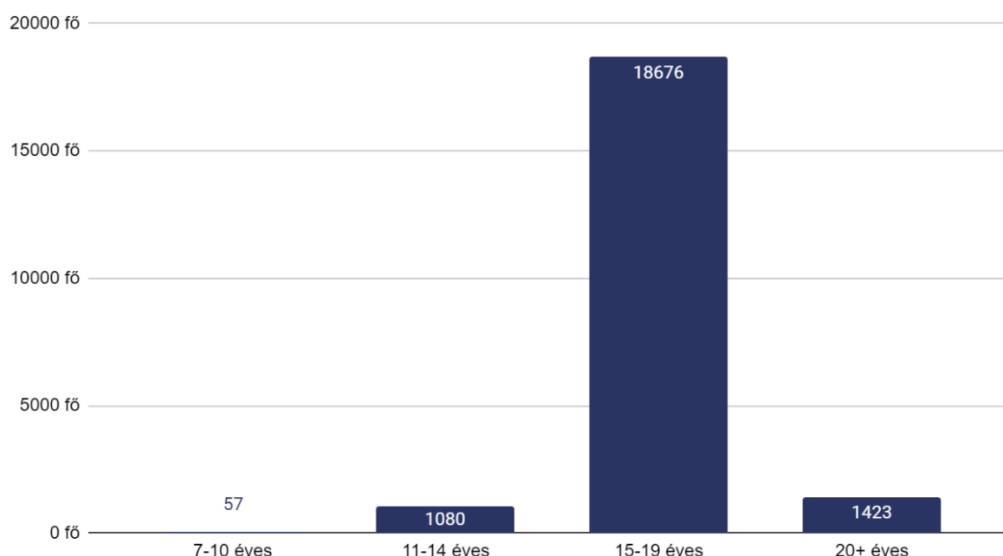
1.5 A kitöltők eloszlása az oktatásban betöltött szerepük szerint

A kérdőív kitöltői között egyértelműen a **diákok** dominálnak, mintegy **80,9%**-os arányt (21 237 fő) tesznek ki az összes kitöltő közül. A **szülők** a kitöltők **11,8%**-át (3 099 fő), a **pedagógusok** pedig **7,3%**-át (1 922 fő) alkotják. Egymáshoz viszonyított létszámuknak azon okból nincsen torzító hatása, hogy kérdéseiket és válaszaikat a felmérés során **teljesen külön kezeltük**, így az eredményeiket is külön-külön mutatjuk be.

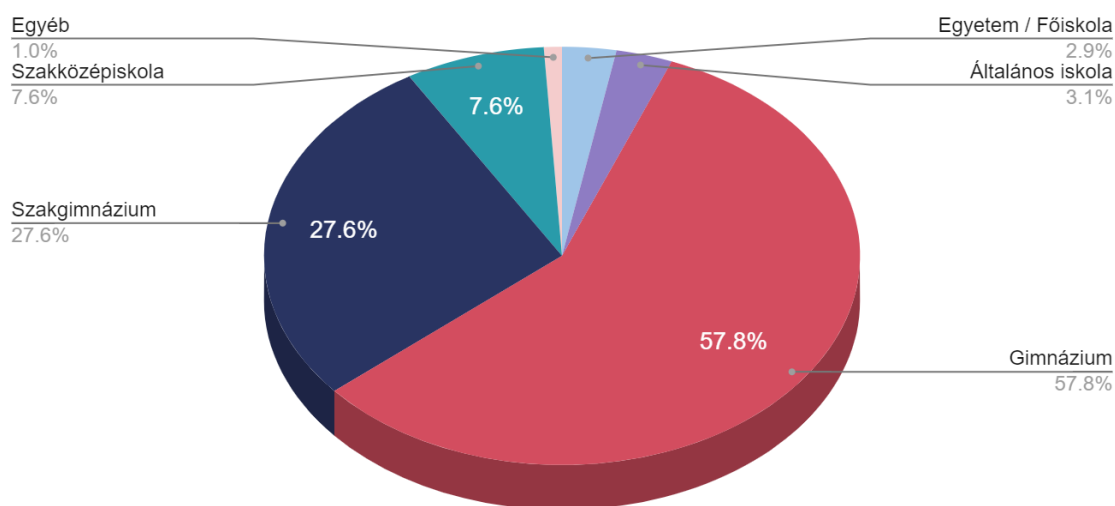
2. DIÁKOK

2.1 A kérdőívet kitöltő diákok életkori megoszlása

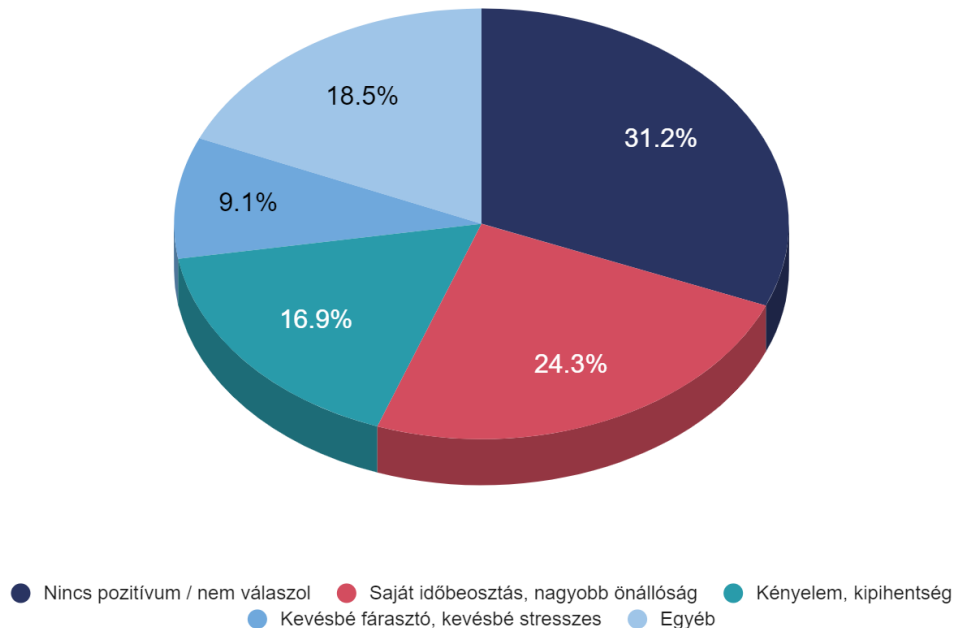
A kérdőívet kitöltő diákok között **nagyon erősen dominál a középiskolás korosztály**. Míg az alsó (0,27%) és felső tagozatos (5,09%) korosztályból, valamint az érettségén nagyrészt túl lévő (6,70%) korcsoportból inkább elvétve akadnak válaszadók, addig a **15-19 éves** korosztály a válaszadók **87,94%**-át teszi ki.

2.2 A kérdőívet kitöltő diákok iskolatípus szerinti eloszlása

Az életkori megoszlásból következően itt is egyértelműen a **középiskolások** dominálnak a felmérésben résztvevő diákok között. **12 282 fő gimnáziumban**, **5 862 fő szakgimnáziumban**, **1 610 fő** pedig **szakközépiskolában** tanul (ezzel a középiskolás korosztályon belül a gimnazisták egyértelműen felülreprezentáltak a szakgimnazistákkal és szakközépiskolásokkal szemben). **652 fő általános iskolában**, **623 fő egyetemen vagy főiskolán** tanul, **208 fő** pedig **egyéb** képzésben vesz részt (például OKJ, felnőttképzés, stb).

2.3 A diákok pozitív tapasztalatai az online oktatás kapcsán

Arra a kérdésre, hogy milyen pozitívumokat találnak a diákok a távoktatásban, a kérdőívet kitöltő diákok 31,2%-a nem tudott pozitívumot említeni vagy nem válaszolt – közülük **3 909 fő** (18,4%) **egyáltalán nem válaszolt** a kérdésre, a maradék **11,8%** pedig **nem tudott pozitívumot említeni**.

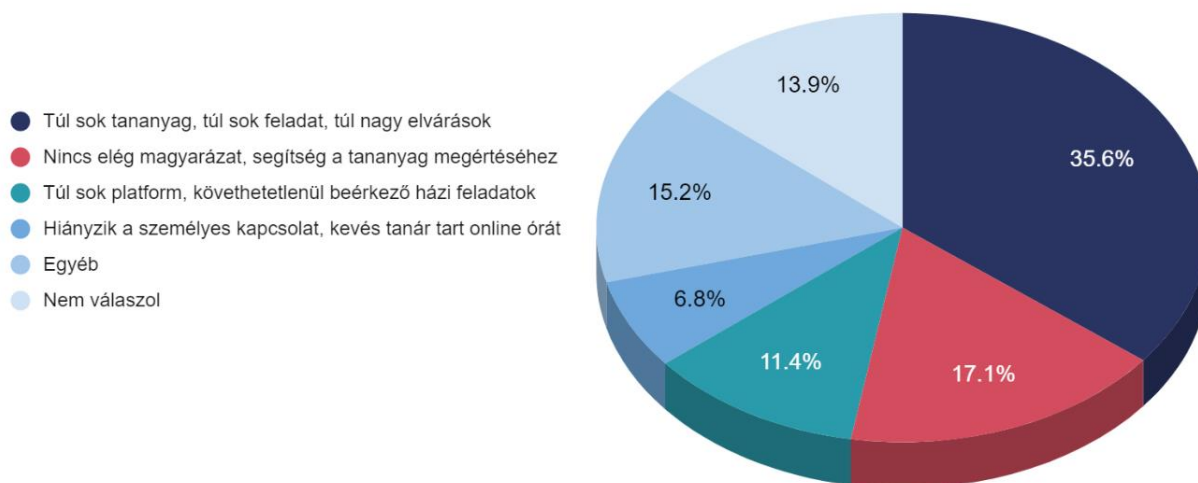
A felmérésben résztvevő összes diák **24,3%**-a leginkább a **saját időbeosztást** és a nagyobb **önállóságot**, valamint a nagyobb fokú **rugalmasságot** emelte ki a pozitívumok közül. Többségük szerint az **önálló munkavégzés készségét** iskolai keretek között is jobban **fejleszteni** kellene, és sokan értékelték a távoktatás azon tulajdonságát is, hogy a diákok több időt szánhatnak azokra a tárgyra, amelyek nehezebben mennek nekik, tehát **jobban fókuszálhatnak egyes tantárgyakra**, jobban **be tudják osztani** saját maguknak az idejüket és energiájukat.

A diákok **16,9%**-a főképp a távoktatás **kényelmességét** emelte ki. Külön kiemelték a **hajnalban való felkelés elhagyását**, ezzel lehetőségük volt jobban **kipihenni** magukat, ami az órákon való **koncentrációt** is segítette. Sokan jelezték, hogy napi szinten sok időt megszórolnak az **ingázás elhagyásával**, amely az iskolába való oda-vissza utazáshoz lenne szükséges, és bizonyos diákoknál a „rendes” oktatás idején napi több órát is kitesz. Értékelték a diákok, hogy a tantermi oktatással ellentétben **szabadon lehet enni, inni és mosdóba járni**, több időt tudnak a **szabad levegőn** (például a kertben vagy egy közeli parkban) tölteni.

A kitöltő diákok **9,1%**-a tartja az online oktatást **kevésbé stresszesnek** és kevésbé **fárasztónak** a tantermi formához képest, amelyben a kialvatlanság mérséklődésén túl a felelések és röpdolgozatok technikai lebonyolításának megnehezedeése is közrejátszhat. Sokan számoltak be arról, hogy a nagyobb fokú szabadság és önállóság miatt a tanulásra is sokkal **motiváltabbak** lettek.

A kitöltők **18,5%-a egyéb** pozitív tényezőket emelt ki, amelyek között szerepelt az **informatikai készségeik fejlesztése**, a távollét miatt az **iskola bullying elkerülése**, egyes **tanárok** nagyon konstruktív **hozzállása**, valamint az **osztályközösség összetartása** a rendkívüli helyzetben.

2.4 A diákok negatív tapasztalatai az online oktatás kapcsán

A távoktatás negatívumai felől érdeklődő kérdésre a kitöltők 13,9%-a (2 946 fő) nem válaszolt.

A kitöltő diákok **35,6%-a** leginkább a **tananyag és a kiadott feladatok mennyiségét** kifogásolták. A diákok jelentős része úgy érzi, hogy a távoktatás során **túl nagy elvárásokat és túl rövid határidőket** szabnak meg számukra. Sokan érezték úgy, hogy a tananyag egyébként is túlzott mennyisége miatt felhalmozott korábbi lemaradást próbálták a tanáraik valamelyest kompenzálni azzal, hogy több tananyagot adtak ki önálló feldolgozásra. Szintén erősen megjelent a válaszok között az a megfigyelés, hogy **az online oktatás bevezetése óta nincs egyértelműen elhatárolva a tanulói idő és a szabadidő: bármikor, akár késő este vagy hétfvégén is érkezhethet értesítés** valamilyen **sürgős házi feladatról** a tanárok részéről. (Ahogy látni fogjuk a tanári kérdőívben, ez részben a tanárok távoktatás miatt megnövekedett munkaterhelésével is összefügghet.)

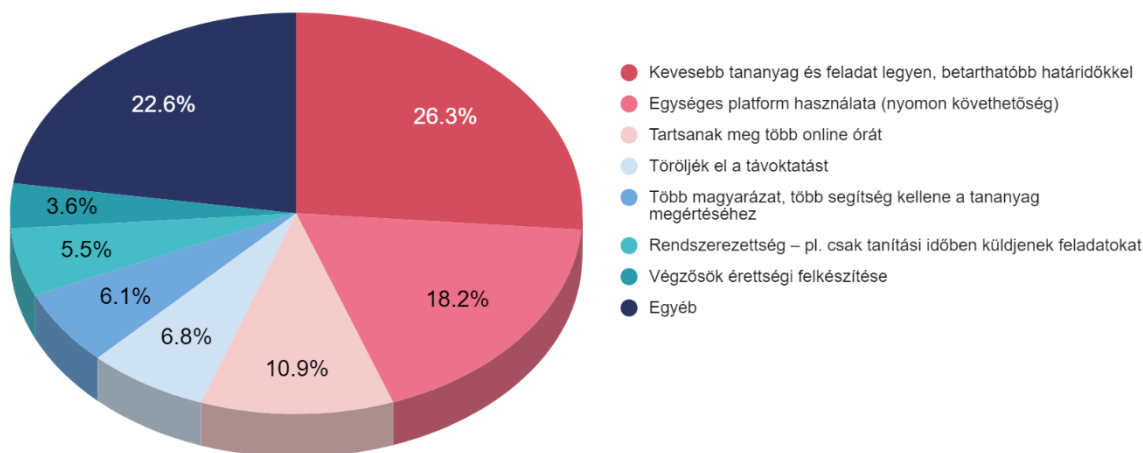
A diákok **17,1%-a** komoly problémának tartja, hogy az online oktatás bevezetése óta **nem kapnak elegendő magyarázatot és segítséget** a tanároktól, a tananyagot **nehezebb egyedül megérteni**, különösen a természettudományi tárgyakból (például matematikából).

A diákok **11,4%-át** nagyon zavarja az a fajta **rendezetlenség**, amit a **rengeteg különböző online platform** párhuzamos használata jelent. A KRÉTA rendszer működési problémáin kívül a rendszertelenül és szinte követhetetlenül – tucatnyi különböző platformról – beérkező házi feladatok és anyagok feldolgozását és nyomon követését sokan komoly nehézségnek találták.

A diákok **6,8%-a hiányolja** a tantermi oktatás jelentette **személyes kapcsolatot** és interakciót, a társaikkal való találkozást, illetve problémának tartja, hogy **sok tanár nem tart online órát** (például élő videóhívás formájában), hanem csupán online anyagot és/vagy feladatokat küld a diákoknak önálló feldolgozásra.

A diákok **15,2%-a egyéb** negatívumokra is felhívta a figyelmet. Ezek között felmerültek például **egészségügyi problémák**: az online oktatás miatti rengeteg képernyő előtt töltött idő okozta szem- és fejfájás, hátfájdalom, kirívó esetben pedig (egy diák beszámolója szerint) epilepszia előfordulását. **Sok diák tartja teljesen felkészületlennek az oktatási rendszert az online oktatásra**: a tanárok nem kaptak felkészítést a digitális eszközök használatára, az iskola vagy fenntartó szinte egyáltalán nem biztosít számukra digitális eszközöket, így gyakran alig funkcionáló régi készülékekkel kellett megoldaniuk a tanítást az extra munkaterhelés ellenére is. A szakgimnazisták és szakközépiskolások körében **a gyakorlati órák esetében problémák merültek fel**, mivel azok online térben nem voltak hatékonyan megoldhatóak, sok iskolában pedig nem lehetett kisebb létszámokban sem igénybe venni például az iskolai labort. Néhány diák **a számonkérések technikai lebonyolítását** tartotta igen nehézkesnek az online oktatásban. Szintén felmerült negatívumként, hogy az önálló időbeosztás miatt könnyű lemaradni az iskolai teendőkkel, illetve felmerülhetnek zavaró tényezők otthon egy online óra közben (például házimunka, kistestvérre való vigyázás, stb). Különösen a végzősök között jelent meg az érettségivel kapcsolatos aggodalom, mivel az érettségire való felkészítés egyes iskolákban nem tudott hatékonyan megvalósulni az online keretek között, ráadásul az érettségi lebonyolítása kapcsán is sokáig bizonytalanságban voltak.

2.5 Mit változtatnának meg a diákok leginkább a távoktatásban?

Erre a kérdésre a kitöltő diákok 23,9%-a (5087 fő) nem válaszolt, ezen a diagramon a válaszadó **16 150 fő arányában** láthatóak az egyes válaszok.

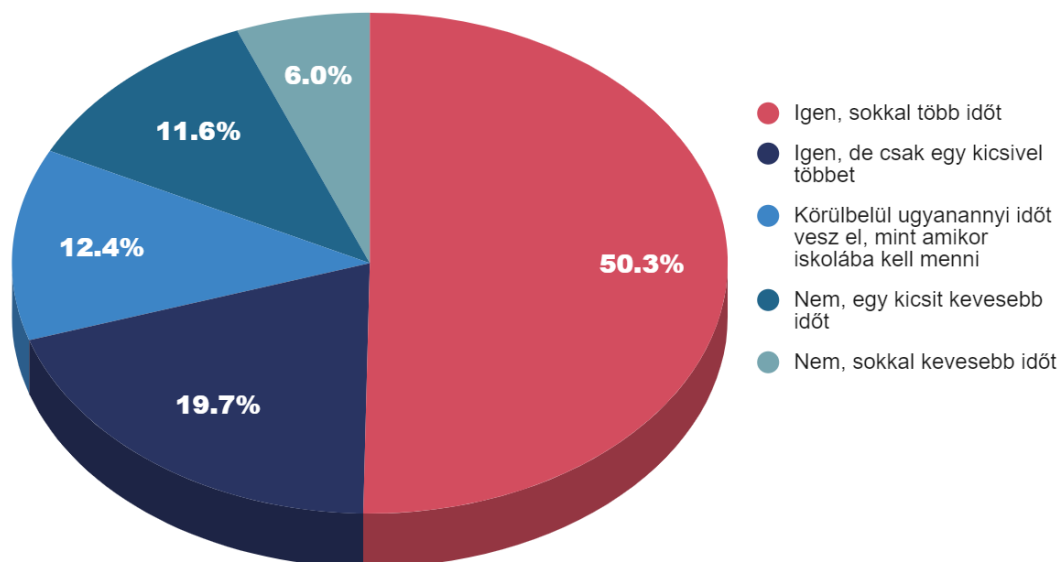
A kérdésre válaszoló diákok **26,3%-a kevesebb tananyagot** és kevesebb kiadott **feladatot** szeretne, **betarthatóbb határidőkkel**, amely nem meglepő azok után, hogy a negatívumok között a túlzott mennyiséget említette nagyon sok diák.

A válaszadó diákok **18,2%-a** szeretné, hogy egy **egységes platformot** használjanak az online oktatás során, hogy ezáltal a kiadott feladatok sokkal **nyomon követhetőbbek** legyenek, kevésbé vesszenek el az információk.

10,9% több online óra megtartása mellett érvelt, míg **6,8%** teljesen **eltörölné** az online oktatást. **6,1% több magyarázatot és segítséget** szeretne a tananyag **megértéséhez**, **5,5%** pedig a **rendszerzettséget** hiányolja, ezen belül is leginkább azt, hogy **kizárólag tanítási időben kapjanak feladatokat a diákok**, este és hétvégén valóban szabadidejük legyen. A válaszadók **3,6%-a** (szinte kivétel nélkül végzősök) az **érettségi felkészítésre való fókuszálást** tartanák nagyon fontosnak.

A válaszadó diákok **22,6%-a egyéb** javaslatokat fogalmazott meg. Ezek között szerepel egyrészt, hogy a tanároknak az iskolák és tankerületek nyújtsanak **felkészítést és megfelelő technikai háttérrel** a digitális eszközök használatában. Többen is említették, hogy **az online oktatást nem szabadna digitális oktatásnak hívni**, ameddig **ugyanazokat a tanítási módszereket használjuk**, csak interneten keresztül – ezzel felhívva a figyelmet arra, hogy korszerűbb tanítási módszereket kellene bevezetni, változtatni az oktatáshoz való hozzáálláson. Javítanák az online kommunikációt diákok és tanárok között, csökkentenék a terhelést, és kérik, hogy a KRÉTA felületét tegyék az illetékesek valóban használhatóvá. Néhányan említették, hogy a készségi tárgyakat nem szabadna erőltetni az átmeneti online oktatás során (főleg nem rossz osztályzatokkal büntetni), inkább lehetőségként érdemes felkínálni a diákok számára.

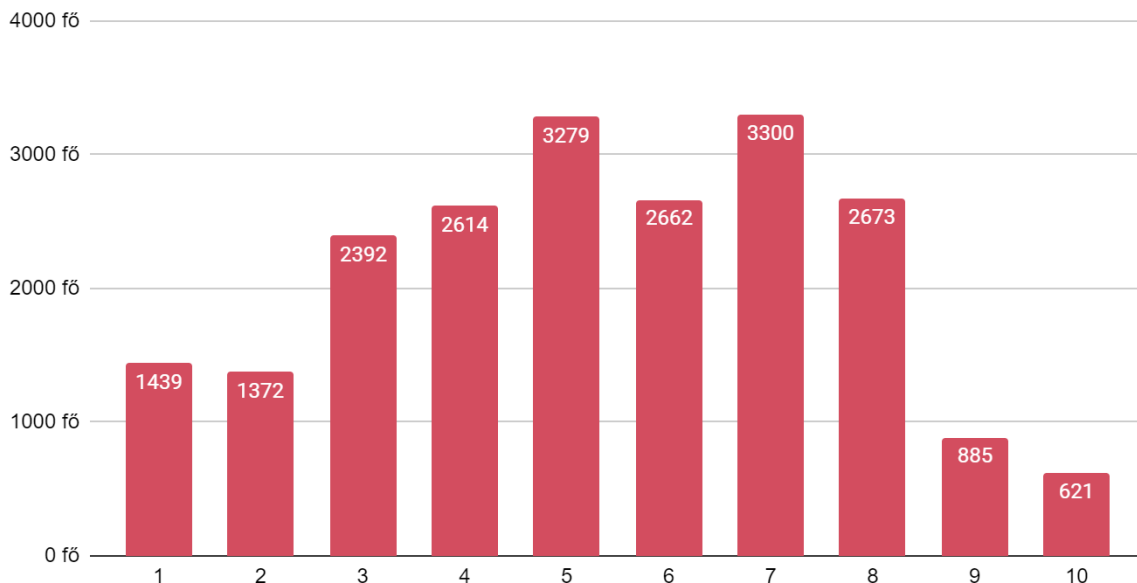
2.6 Több időt kell tölteniük a diákoknak az iskolával kapcsolatos teendőkkel a távoktatás bevezetése óta?

A kérdőívet kitöltő diákok döntő többsége a tanulásra fordított idő növekedéséről számolt be. **10455 fő** szerint **sokkal több** időt, **4102 fő** szerint pedig egy **kicsivel több** időt kell az iskolai teendőkre fordítaniuk. **2573 fő** szerint **nem változott** a tanulásra fordítandó idő; míg **2402-en** érzik **kicsivel kevesebbnek**, **1257-en** pedig **sokkal kevesebbnek** az iskolai teendők által felölelt időt. Összességében tehát bár akadnak diákok, akik kisebb terheléssel szembesülnek, **több mint kétharmaduk** szerint az online oktatás során **valamelyest több időt** kellett az iskolai teendőkre fordítaniuk.

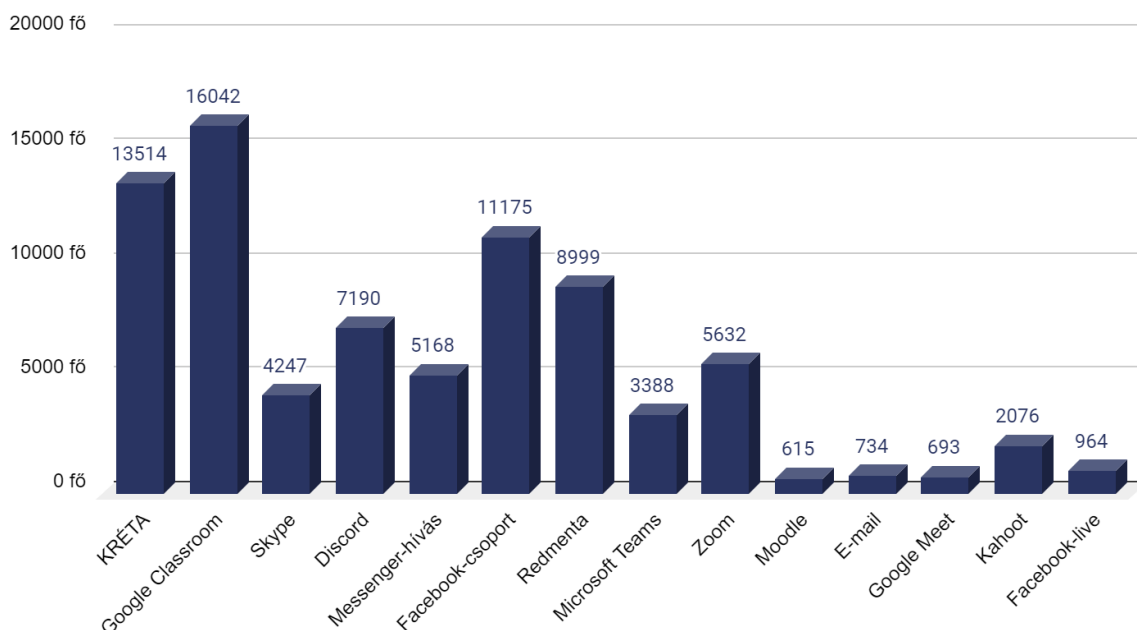
2.7 A diákok összesített értékelése a távoktatásról

(1-10 közötti skálán: 1 = nagyon rossz, 10 = nagyon jó)

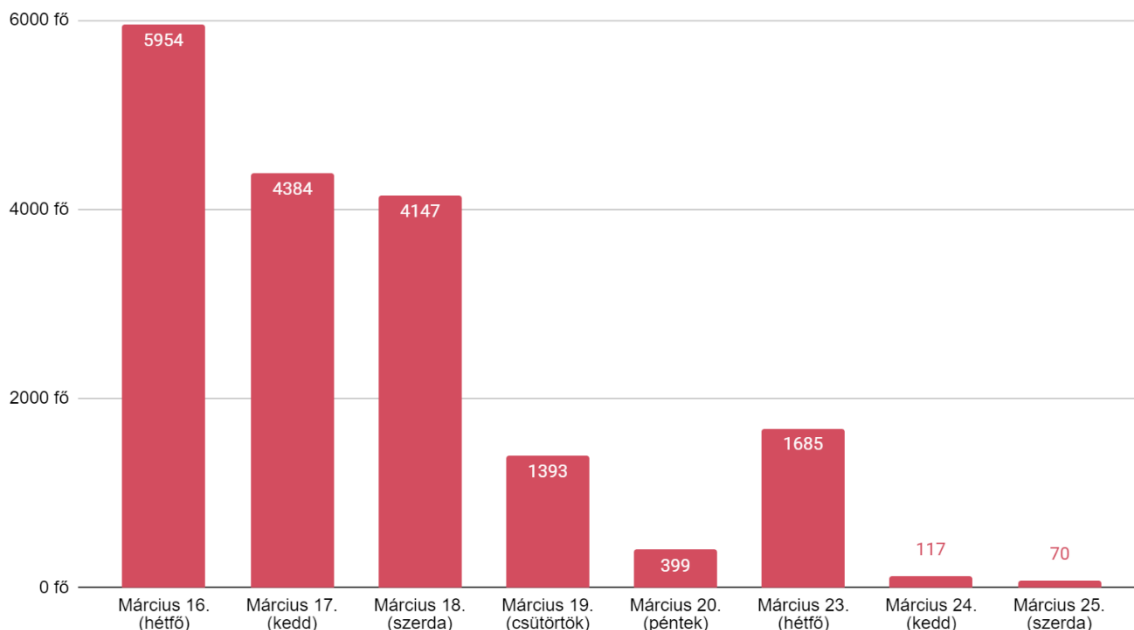
A kérdőívet kitöltő **diákok** összességében **közepesre értékelték a távoktatást, 5,31-es átlaggal**. Az értékelések **mediánja 5, módusza pedig 7** (noha 5-ös értékelést majdnem ugyanannyian adtak, mint 7-est). Az értékelések eloszlása majdnem szimmetrikus, az eloszlás egészen enyhén jobbra ferde, mivel **szélsőségesen jó értékelést** (9-es vagy 10-es) **kevesebb diák adott**, mint szélsőségesen rosszat (1-es vagy 2-es). A legtöbb kitöltő azonban mérsékeltebb véleményen van, a 3-8 közötti intervallumban az értékelések közel négyötöde (79,7%), míg a 4-7 közötti intervallumban az értékelések több mint fele (55,8%) található.

2.8 Milyen platformokat használnak a diákok tapasztalatai szerint az online oktatás során?

Az online platformokkal kapcsolatos kérdésre a diákok **99,7%**-a, összesen **21 176 fő** válaszolt. A **KRÉTÁ**-t a válaszadók **63,8%**-a jelölte meg, a **Classroom**-ot **75,8%**-uk, a **Facebook**-ot **52,8%**-uk, a **Redmentát** **42,5%**-uk, a **Zoom**-ot **26,6%**-uk, a **Discord**-ot **20,1%**-uk, a **Messenger-hívást** **24,4%**-uk, a **Teams**-et pedig **16%**-uk jelölte meg. A válaszadó diákok kisebb számban ugyan, de néhány további platformot is említettek.

2.9 Melyik napon indult el ténylegesen a távoktatás a kitöltők iskolájában?

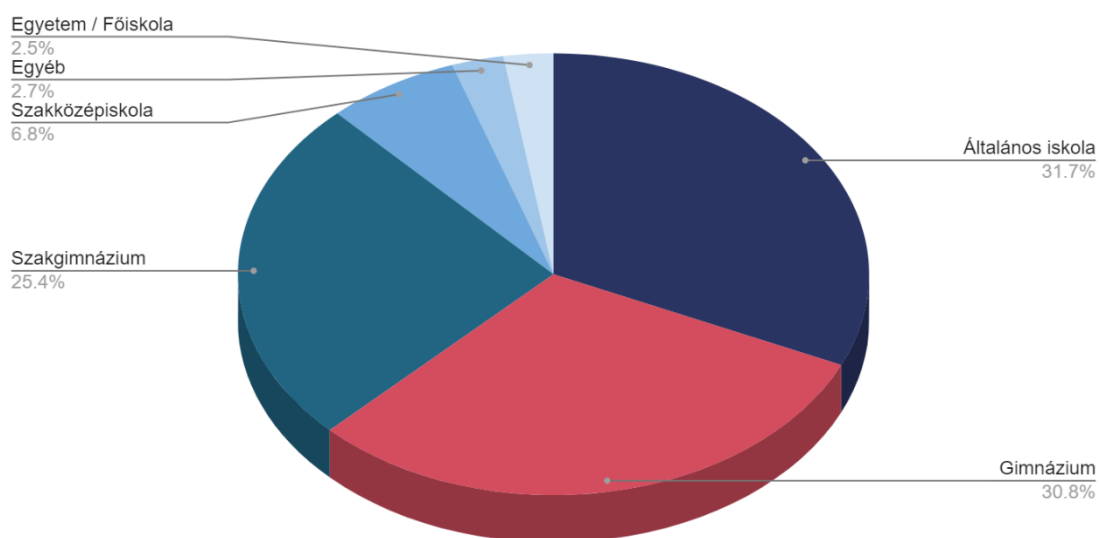
A [március 13-án \(pénteken\) este tett bejelentést](#) követően mindössze 2 hétvégi nap állt rendelkezésre a tanárok számára az online oktatásra való felkészülésre, éppen ezért **sok iskolában nem tudott rögtön március 16-án (hétfőn) megkezdődni** a távoktatás.

Az online oktatás megkezdésével kapcsolatos kérdésre összesen **18 149 diák** (85,45%) adott egyértelmű, számszerű választ. A többi kitöltő nagy része vagy nem tudta ezt pontosan megmondani, vagy pedig azt jelezte, hogy **a kitöltés pillanatakor még mindig nem kezdődött el** (rendesen) a távoktatás, tehát például **online órákat nem tartottak** egyetlen tárgyból sem. Az egyértelmű válaszadók között is akadt azonban, aki hozzátette, **hogy az általa jelzett kezdő dátum** leginkább **a távoktatás jelképes megkezdése** volt (például egy vagy több tantárgyból kiadtak számukra feladatokat, de **az online órák tényleges megtartása** és/vagy az összes tantárgy elindulása ennél **jóval később** (vagy a kitöltés pillanatáig még egyáltalán nem) történt meg.

A számszerű adatokból az látszik, hogy **a legtöbb iskolában a bejelentést követő első héten megkezdődött** az online oktatás, **március 23-ig** pedig **szinte minden iskolában** kezdetét vette (legalább jelképes módon, tananyagok elküldésével és/vagy az online iskolai platformok létrehozásával). A hazai **felsőoktatási intézményekben** felkészülés céljából március 16-20. között előrehozott tavaszi szünetet tartottak, és [március 23-án vette kezdetét](#) az online oktatás.

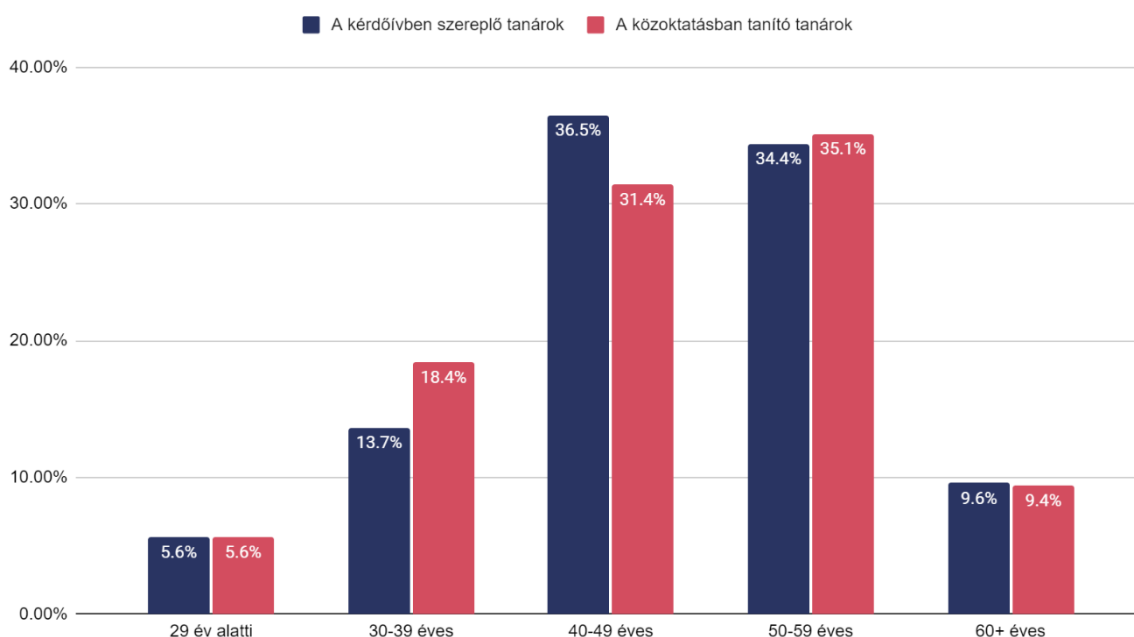
3. TANÁROK

3.1 A kérdőívet kitöltő tanárok iskolatípus szerinti eloszlása

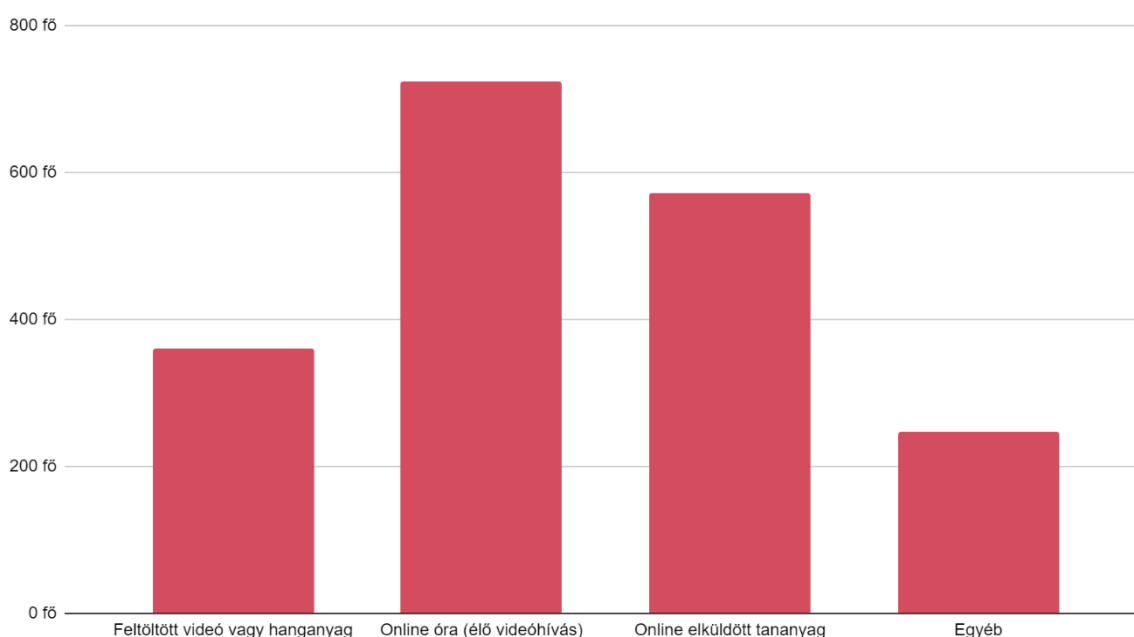
A kérdőívet kitöltő 1 922 pedagógus közül **610-en általános iskolában** tanítanak, **592-en gimnáziumban**, **489-en szaggimnáziumban**, **131-en pedig szakközépiskolában**. Tanárok szemszögéből tehát nem tapasztalható a gimnáziumok diákokéhoz hasonló felülreprezentáltsága: bár arányos esetben jóval több általános iskolai tanárnak kellene a mintában szerepelnie, a **középfiskolai formán belül a gimnáziumi és szaggimnáziumi tanárok** aránya **relatív kiegyenlített**, a **szakközépiskolákban** tanító pedagógusok vannak erősen **alulreprezentálva**. Található a kitöltők között továbbá **49 fő egyetemi vagy főiskolai** oktató, valamint **51 tanár**, aki **egyéb képzési formában** tanít (például OKJ, felnőttképzés, stb).

3.2 A tanárok életkori megoszlása a kérdőívben és a közoktatásban

1 912 kitöltő pedagógusnak ismert az életkora (tehát összesen 10 hiányzó adat van). Közülük **108 fő** a **29 év alatti** korosztályba, **261 fő** a **30-39 éves** korosztályba, **698 fő** a **40-49 éves** korosztályba, **658 fő** az **50-59 éves** korosztályba, **183 fő** pedig a **60 év feletti** korosztályba tartozik. Ahogyan az az ábrán látható, az [MTA 2019-es adatai szerint](#)⁷ a **kitöltő pedagógusok** nagyrészt **jól lefedik a közoktatásban tanító tanárok tényleges életkori megoszlását**, a 29 év alatti, 50-59 év közötti és 60 év feletti korosztály esetében **szinte teljesen arányosan** szerepelnek, mindössze a 30-39 éves és 40-49 éves korosztály esetében van **szignifikáns eltérés** a mintában.

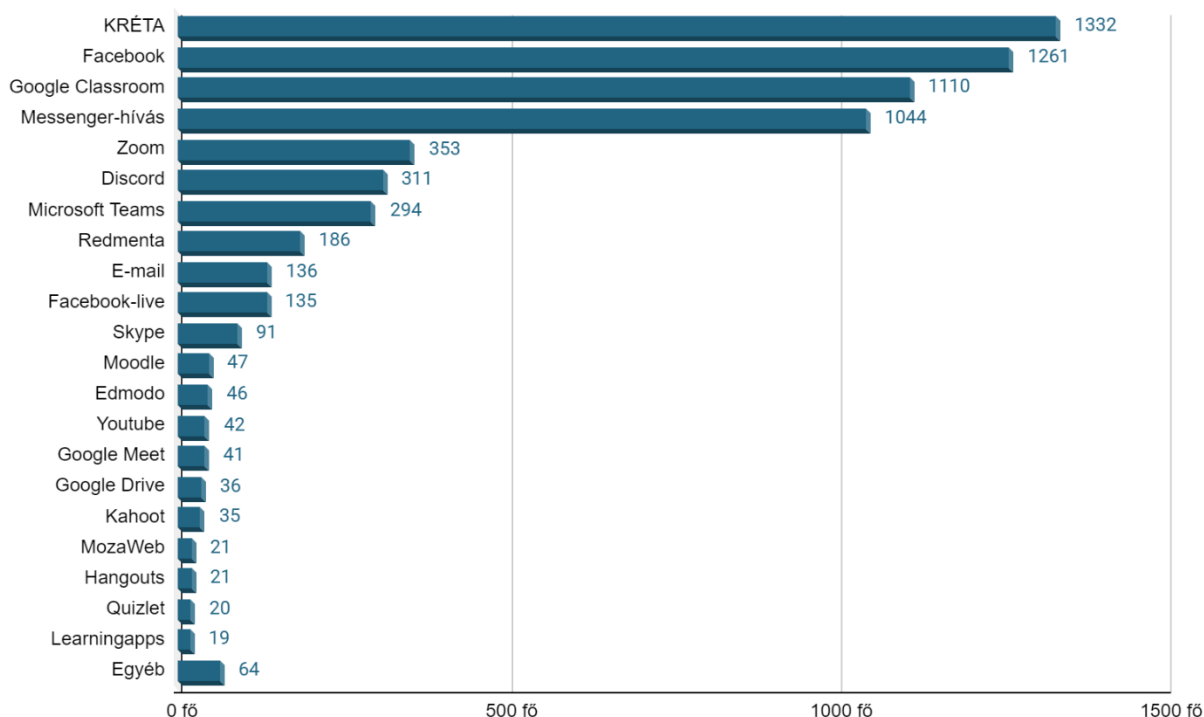
3.3 Jellemzően hogyan tartják meg a pedagógusok a tanórákat az online oktatás során?

A kérdőívet kitöltő pedagógusok közül **1 901 fő** válaszolt erre a kérdésre. A válaszadók **38%-a** elsősorban **online óra** formájában tartja meg az óráit valós időben (például videóhívás formájában), **30%-uk** főleg **online elküldött tananyag és feladatok** formájában, **19%-uk** nagyrészt **feltöltött videó vagy hanganyag** segítségével, míg **12,9%-uk** egyéb módon (például nem saját maguk által összeállított tananyag, hanem főleg internetes linkek, anyagok, videók segítségével).

⁷ Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Közgazdaság-Tudományi Intézet (MTA KRTK KTI): A magyar közoktatás indikátorrendszere 2019. Letölthető az alábbi linkről: https://www.mtakti.hu/wp-content/uploads/2020/01/A_kozoktatasi_indikatorrendszer_2019.pdf

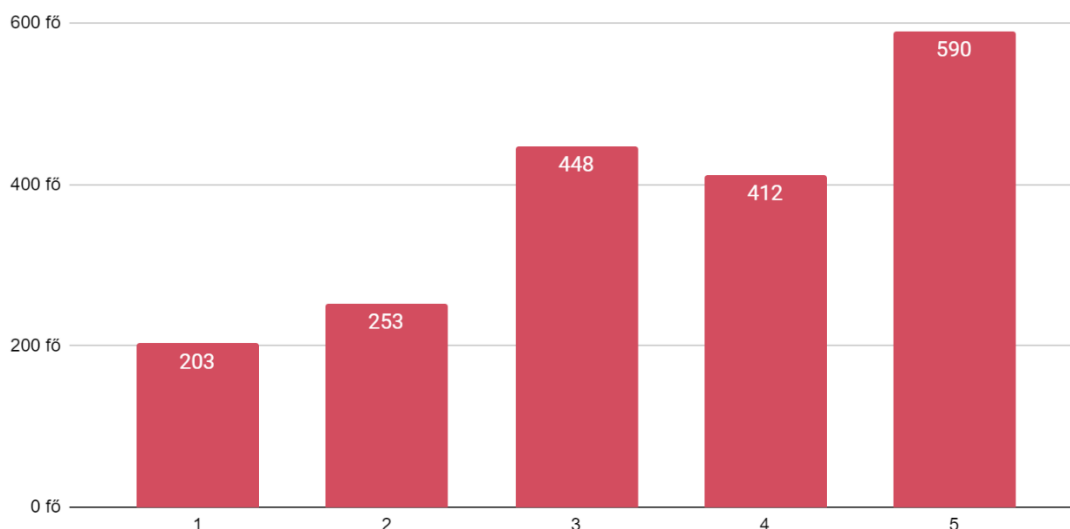
3.4 Milyen online platformokat használnak a tanárok a távoktatás során?

Az online oktatás során használt platformokról az erre a kérdésre válaszadó **1 911 pedagógus** közül **69,7%** használja a **KRÉTÁ**-t, **66%** a **Facebook**-ot, **58,1%** a **Classroom**-ot, **54,6%** a **Messenger** hívás funkcióját, ezek jelentik a legjelentősebb platformokat. De sok tanár használja még a **Zoom**-ot (**18,5%**), a **Discord**-ot (**16,3%**), a **Teams**-et (**15,4%**), valamint a **Redmentát** (**9,7%**), utóbbit elsősorban online számonkérések lebonyolítására. Az ábrán még további platformok is láthatóak, amelyeket bár kevesebben, de szintén megemlítettek a kérdőívben.

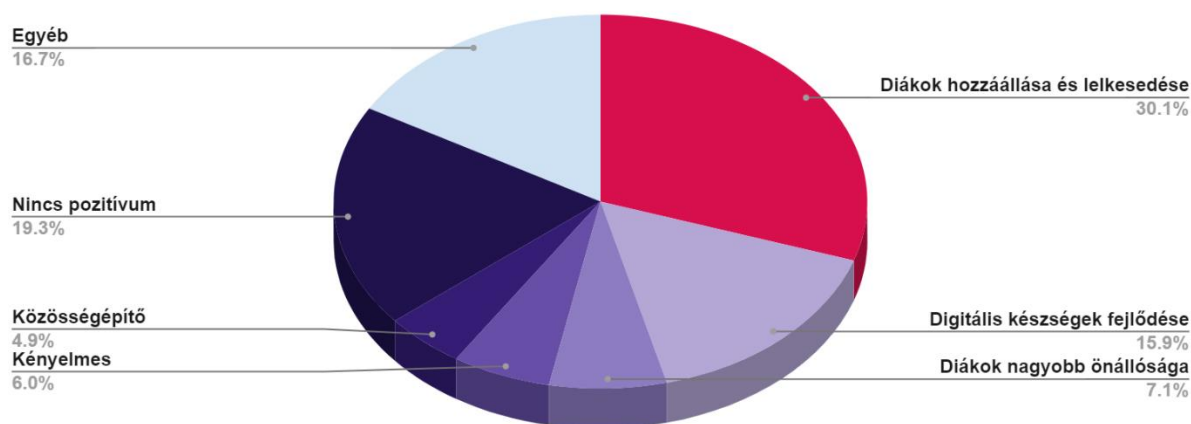
3.5 Elegendő szakmai támogatást kapnak a tanárok a távoktatáshoz az iskolától vagy fenntartótól?

(1-5 közötti skálán: 1 = egyáltalán nem, 5 = teljes mértékben)

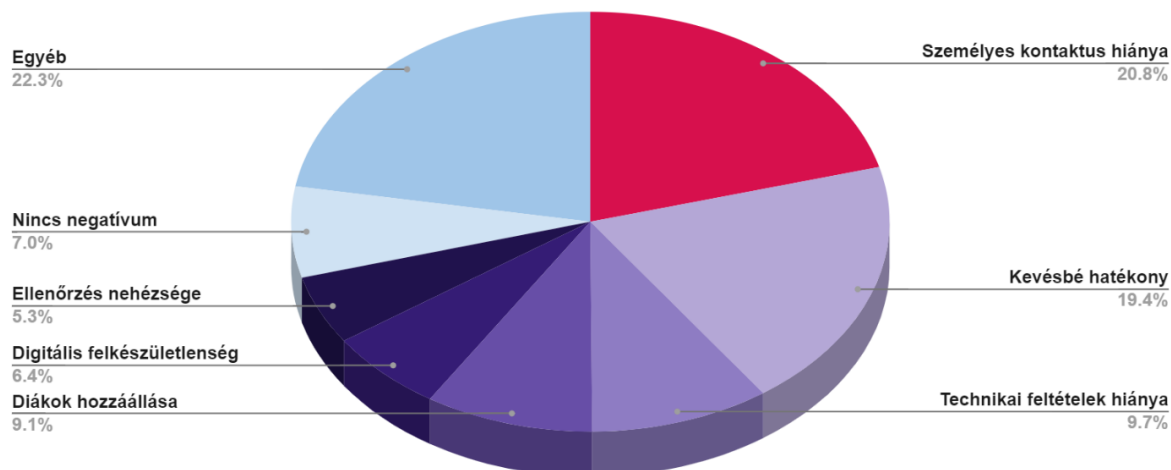
A szakmai támogatásra vonatkozó kérdésre **1 906 pedagógus** válaszolt összesen. Közülük **10,65%** adott **1-es**, **13,27%** **2-es**, **23,5%** **3-as**, **21,62%** **4-es**, míg **30,95%** **5-ös** értékelést az iskolától vagy fenntartótól kapott szakmai támogatás mennyiségére. Az adatsor **átlaga 3,49**, **mediánja 4**, **módusza 5**, tehát összességében a **4-es** osztályzat írja le legjobban a kitöltők számszerű értékelését. Fontos megjegyezni viszont, hogy a kitöltők **közel negyede adott elégséges vagy elégtelen osztályzatot**, tehát akadnak bőven olyan intézmények vagy területek, ahol a pedagógusok megítélésük szerint nem kaptak megfelelő szakmai támogatást az online oktatás ideje alatt.

3.6 A tanárok pozitív tapasztalatai a távoktatás kapcsán

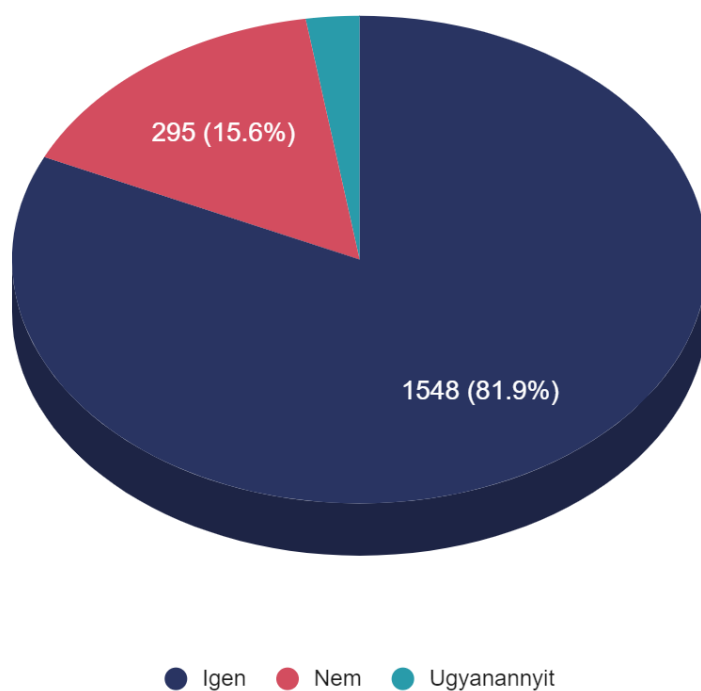
Összesen **1 841 fő** (95,8%) válaszolt a pozitívumokkal kapcsolatos kérdésre. Közülük **30,1%** a **diákok hozzáállását és lelkesedését** tartotta a legpozitívabbnak, **15,9%** a **digitális készségek** fejlődését, **7,1%** a diákok nagyobb **önállóságát**, **6,0%** a távoktatás **kényelmességét**, **4,9%** pedig a digitális oktatás **közösségépítő** jellegét, ami a diákokat aktivizálja, felelősségre tanítja és sokan közülük együttműködnek a tanárokkal az egyes online funkciók felfedezésében. A válaszadók **19,3%-a nem tudott** pozitívumot említeni, **16,7%** pedig **egyéb** pozitívumot jelölt meg (például a szülők közreműködését és a velük való szorosabb kapcsolatot, az online oktatás gördülékenységét, valamint az online oktatás jelentette rugalmasabb időbeosztást).

3.7 A tanárok negatív tapasztalatai a távoktatás kapcsán

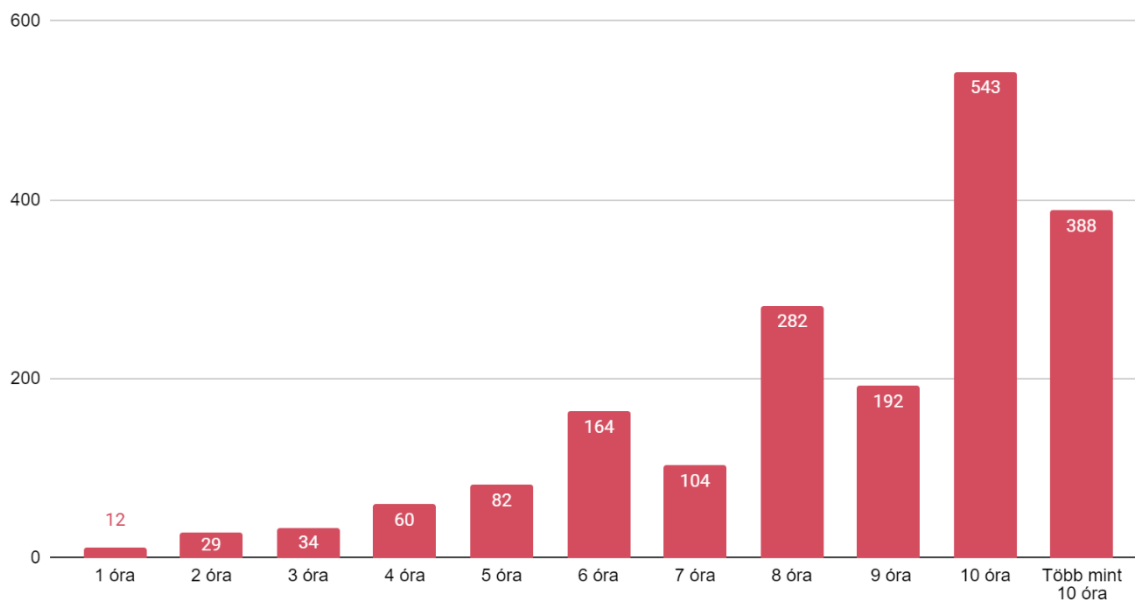
Összesen **1 864 fő** (97%) válaszolt a negatívumokkal kapcsolatos kérdésre. Közülük **20,8%** a **személyes kontaktus hiányát** tartja a legfontosabb negatívumnak, **19,4%** pedig a távoktatás **alacsony hatékonyságát**, illetve a felmerülő **technikai** problémákat és nehézségeket. **9,7%** a **technikai feltételek** biztosításának hiányát (például eszközhiány) tartotta a legrosszabbnak, **9,1%** a diákok hozzáállását sérelmezi, **6,4%** a **digitális eszközök** használatára való **felkészítés** hiányát, **5,3%** pedig azt, hogy nehezebben lehet online **ellenőrizni** a diákok részvételét, odafigyelését. A kitöltők **7%-a nem tudott** negatívumot említeni, további **22,3%** pedig **egyéb** negatívumokat említett meg (például a leterheltséget, a hátrányos helyzetű diákok még nagyobb lemorzsolódását, az anyagi nehézségeket és a képernyő előtt töltött idő okozta egészségügyi problémákat).

3.8 Többet kell foglalkozniuk a tanároknak a távoktatás során a tanítással?

1 890 pedagógus adott egyértelmű választ arra a kérdésre, hogy többet kell-e foglalkoznia a tanításhoz kapcsolódó teendőkkal az online oktatás bevezetése óta. **1548 fő** felelt **igennel** a kérdésre, **295 fő** adott **nemleges** választ, míg **47 fő** érezte, hogy nagyjából **ugyanannyi időt** igényel a tanítás a távoktatás keretei közt, mint a rendes tantermi oktatás alatt. Jól látszik, hogy a válaszadók **túlnyomó többsége** (több mint négyötöde) tehát **érdemi munkateher-növekedést** tapasztalt az online oktatás során.

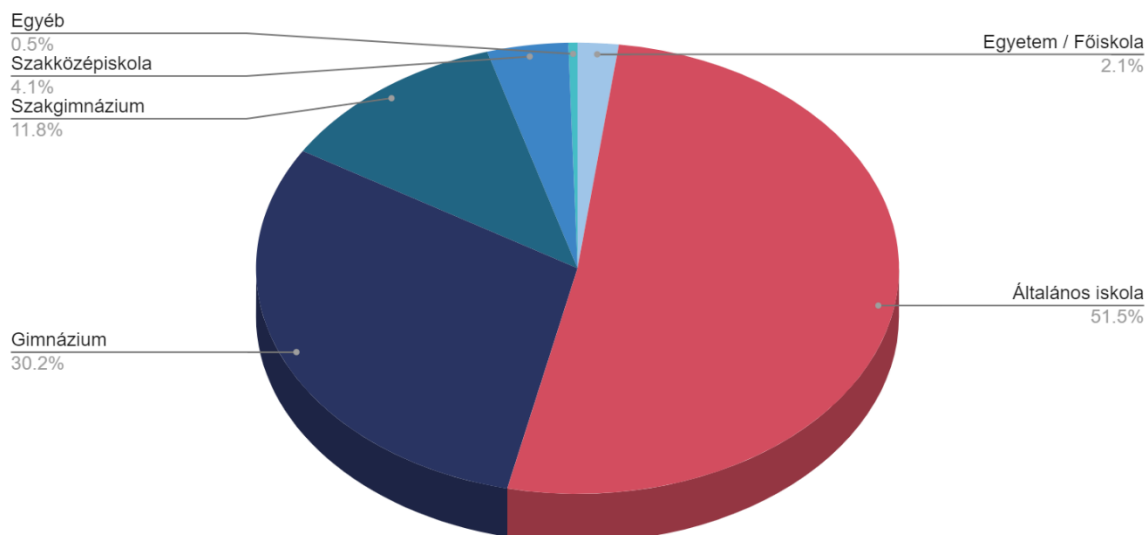
3.9 Naponta körülbelül hány órát kell a tanároknak az online oktatás idején tanítással (felkészülés, tanórák, adminisztráció) tölteniük?

Arra a kérdésre, hogy konkrétan mennyi időt kell tanításra fordítaniuk a pedagógusoknak, szintén **1 890 egyértelmű** (számszerű) válasz érkezett. A válaszadók **28,73%-a** naponta **10**, **20,53%-a 10-nél több órát** foglalkozik a tanítással kapcsolatos teendőkkel, összesen tehát **a pedagógusok közel fele (49,26%) naponta 10 vagy annál több órát töltött az iskolai teendőkkel az online oktatás idején**. Körülbelül **egynegyedük** (25,08%) foglalkozik naponta **8 vagy 9 órát** ezekkel a teendőkkel, és **csak a maradék egynegyedük** jelölt meg **7 óra vagy az alatti** napi munkaidőt. (Az adatok átlaga 10,13, mediánja 9, módusza 10.)

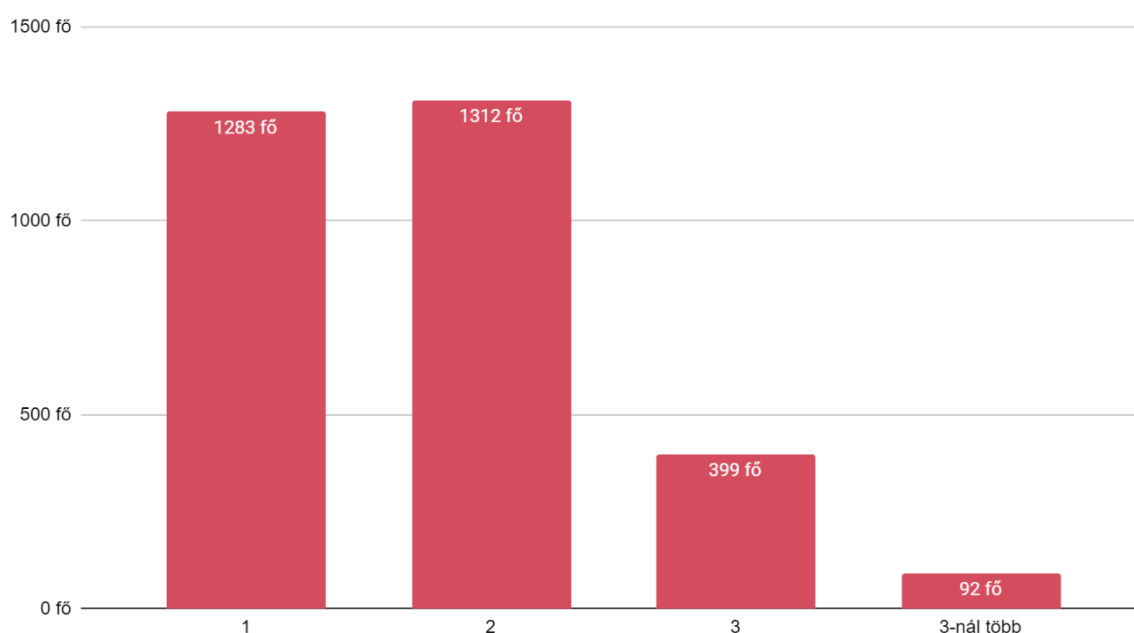
4. SZÜLŐK

4.1 A kérdőívet kitöltő szülők eloszlása gyermekük/gyermekük iskolatípusa szerint

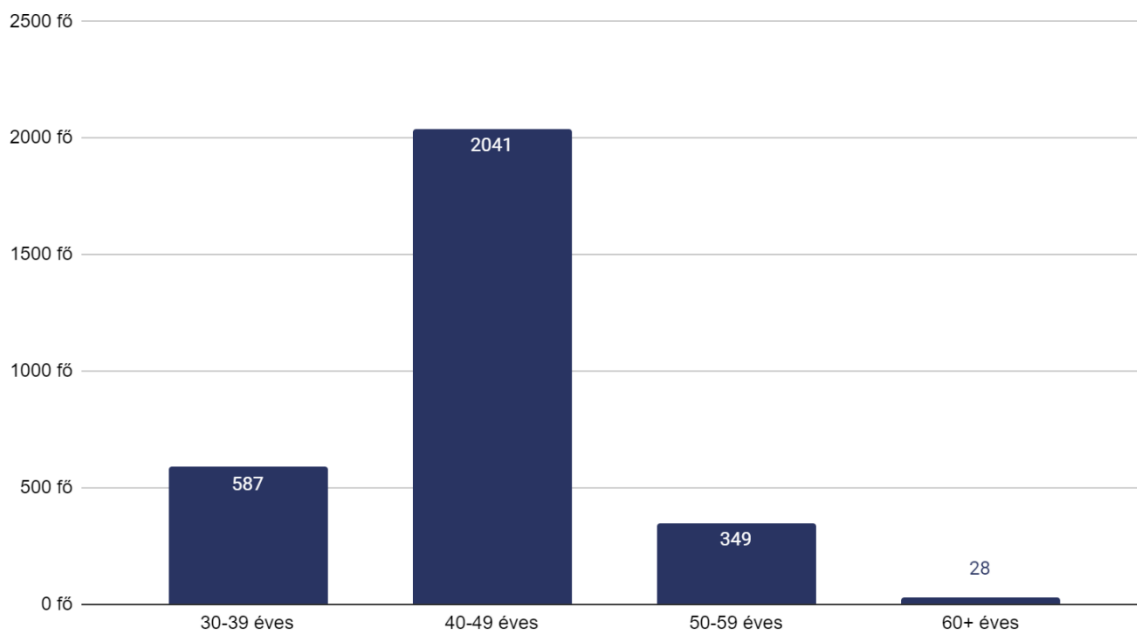
A kérdőívet kitöltő szülők közül a gyermekük intézménytípusa **1 679 fő** válasza szerint **általános iskola**, **985 fő** esetében **gimnázium**, **384 fő** esetében **szaggimnázium**, **133 fő** esetében **szakközépiskola**, **67 fő** esetében **egyetem vagy főiskola**, **15 fő** esetében pedig **egyéb képzési forma** (például OKJ vagy felnőttképzés). Néhány **többgyermekes szülő** esetében a gyermekek **különböző intézménytípusban** tanulnak, ezért a válaszok összege meghaladja a kitöltő szülők számát (összesen 3263 db adat).

4.2 A kitöltő szülők hány gyermeke érintett a távoktatásban?

A fenti kérdésre **3 086** egyértelmű, számszerű válasz érkezett. A válaszadó szülők **41,57%**-ának **egy**, **42,51%**-ának **kettő**, **12,93%**-ának **három**, míg **2,98%**-ának **3-nál több** gyermeke érintett a távoktatásban. Ez azt is jelenti, hogy a digitális eszközök hiánya a kérdőívünkben valószínűleg kevésbé jelenik meg, mint amekkora problémát jelenthet számos sokgyermekes családban.

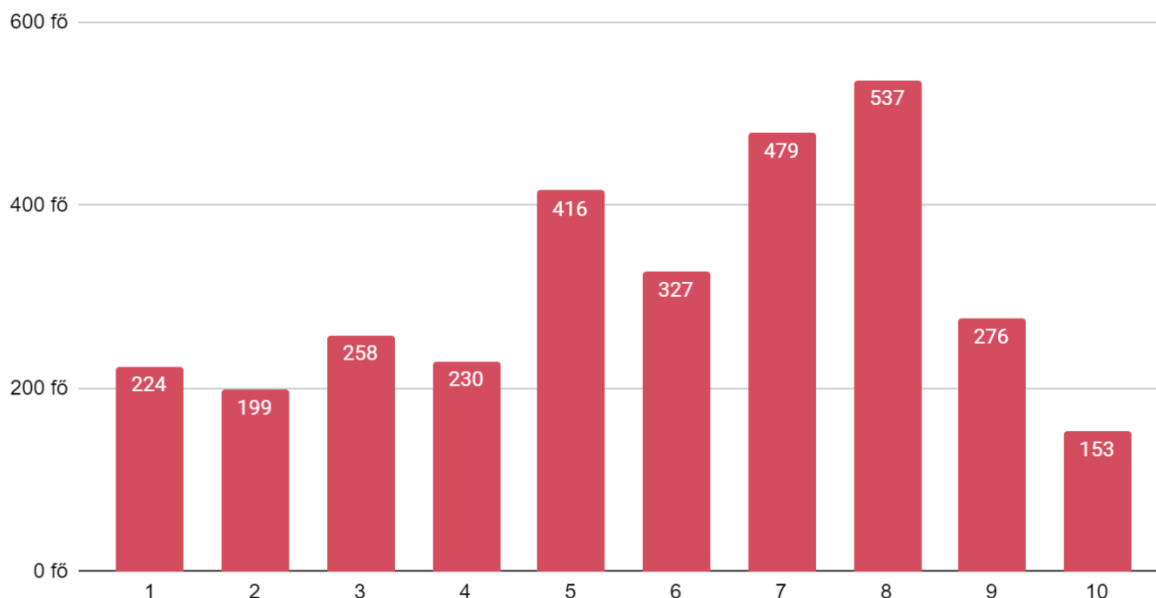
4.3 A kérdőívet kitöltő szülők életkori megoszlása

Összesen **3 005 fő** adott egyértelmű, számszerű választ erre a kérdésre. A válaszadó szülők **19,53%**-a **39 év alatti**, **67,92%**-a **40-49 év közötti**, **11,61%**-a **50-59 év közötti**, **0,93%**-a pedig **60 év feletti** életkorú.

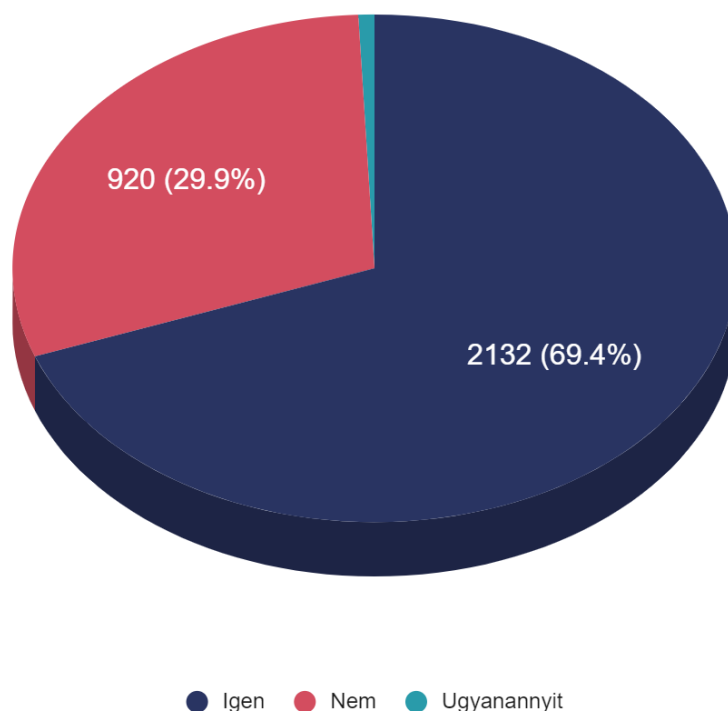
4.4 A szülők összesített értékelése a távoktatásról

(1-10 közötti skálán: 1 = nagyon rossz, 10 = nagyon jó)

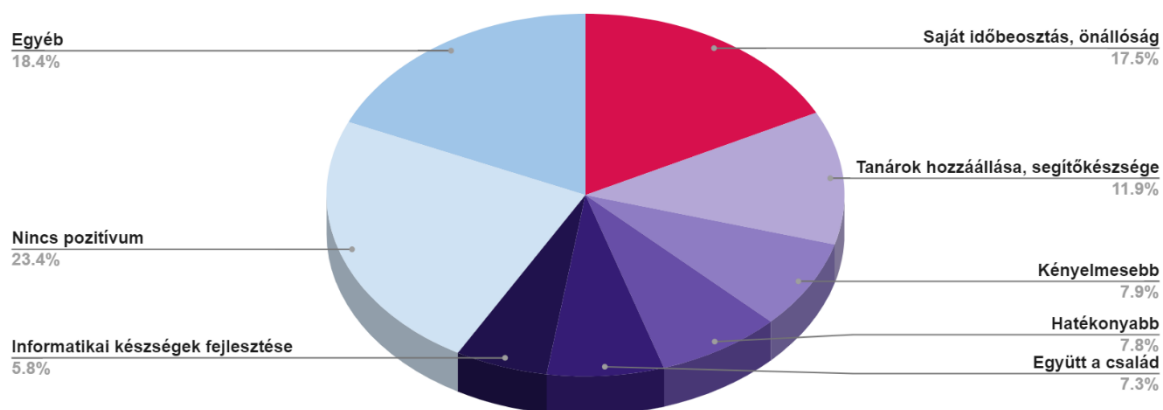
Mind a 3 099 szülő válaszolt az összesített értékeléssel kapcsolatos kérdésre, mivel kötelező kérdés volt. **57,18%-uk 6-os vagy annál jobb** értékelést adott, **42,82%-uk pedig 5-öst vagy annál rosszabbat**. A válaszok többsége a szülők esetében is a mérsékeltbb tartományba esik, 5 és 8 közötti értékelést a válaszadók 56,76%-a adott. Szembetűnő, **hogy a szülők a diákoknál enyhén jobb értékelést adtak** átlagosan. Az értékelések **átlaga 5,82, mediánja 6, módusza 8**.

4.5 Többet kell foglalkozniuk a szülőknek a távoktatás során a gyermekeik iskolai teendőivel?

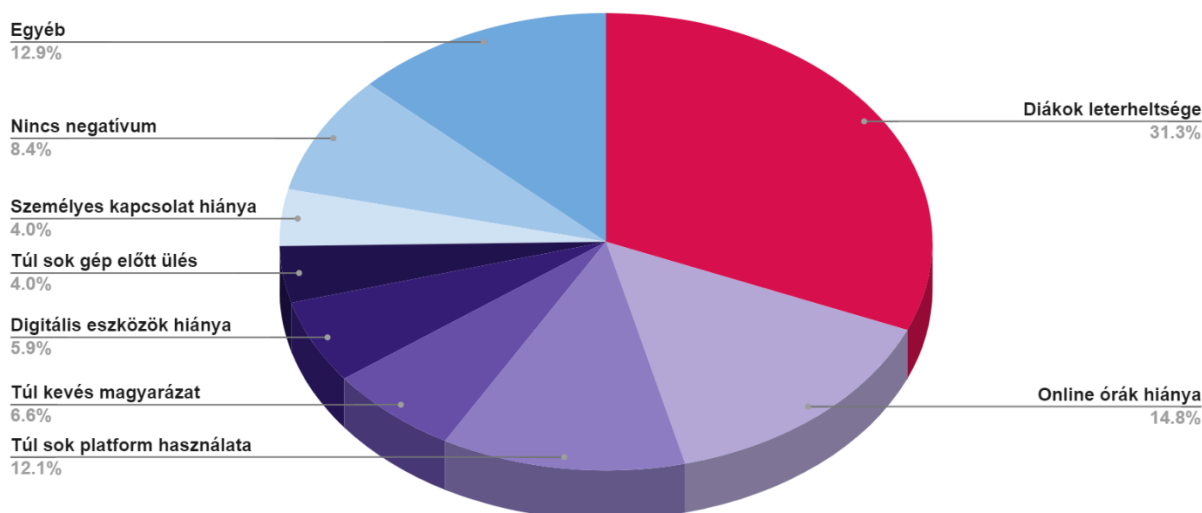
Erre a kérdésre **3 074 fő** adott egyértelmű választ. Több mint 69%-uk jelezte, hogy többet kell foglalkoznia a gyermekei iskolai teendőivel, a válaszadók közel 30%-ának kevesebbet, 0,7%-ának pedig ugyanannyit kell ezekkel foglalkoznia. Azok a szülők, **akik általános iskolás korú gyermeket nevelnek**, jóval **nagyobb arányban jelezték**, hogy **többet kell foglalkozniuk** a gyermekük iskolai teendőivel a távoktatás bevezetése miatt. Ez megerősíti azt az intuitív feltételezést is, hogy míg a középiskolások önállóbban tudtak foglalkozni a távoktatás során az iskolai teendőikkel, addig **az általános iskolás diákok** – és különösen az alsó tagozatos gyermekek – **esetében a szülők látták el a közvetítő szerepet az iskola és a diák között, ők fogadták és követték nyomon az online kitűzött feladatokat**, ezzel igen jelentős terhet vállaltak magukra, hiszen **sokszor a tananyagot is nekik kellett elmagyarázniuk gyermeküknek** a pedagógus személyes jelenlétének hiánya miatt.

4.6 A szülők pozitív tapasztalatai a távoktatás kapcsán

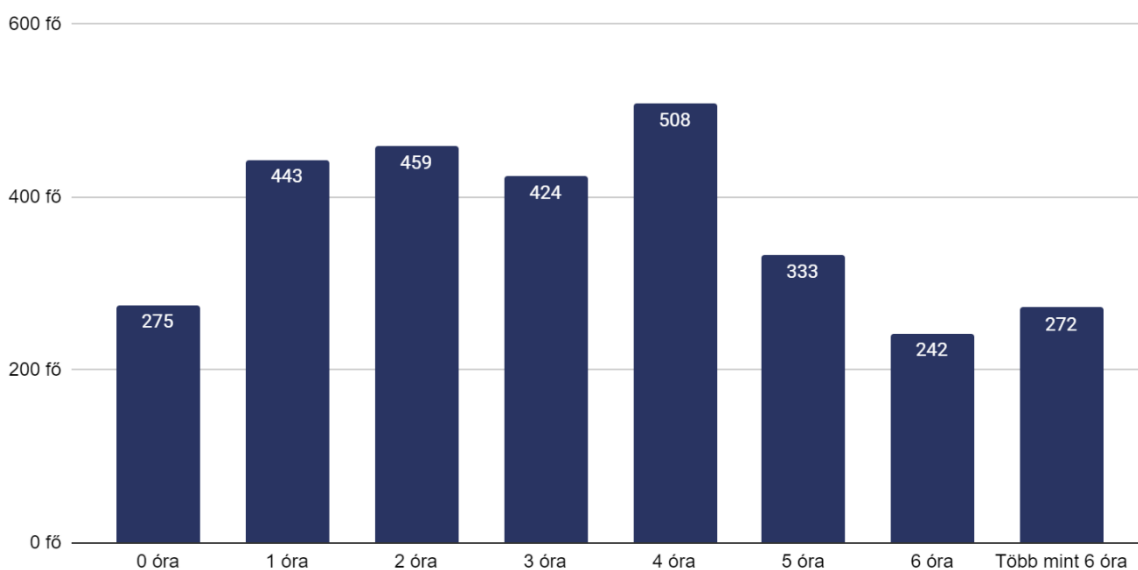
Összesen **2 882 fő** (93%) válaszolt erre a kérdésre. Közülük **17,5%** a diákok **saját időbeosztását, önállóságra** való nevelését tartja a legfontosabb pozitívumnak. **11,9%** a **tanárok hozzáállását, segítőkészségét** emelte ki a pozitív tapasztalatok közül. A válaszadók **7,9%-a kényelmesebbnek** tartja az online oktatási formát; a hajnalban való felkelés elhagyása valamint a kevesebb stressz miatt kipihentebbnek látta gyermekét ebben az időszakban. **7,8%** érzi **hatékonyabbnak** a távoktatást, mivel tapasztalatai szerint a tananyaggal is gyorsabban tudtak haladni. **7,3%** azt tartja a legnagyobb pozitívumnak, hogy **többet van együtt a család**, mivel a diákok otthon töltik idejük nagy részét. **5,8%** a **21. századi platformok** használatát és az **informatikai készségek** fejlesztését emelte ki. A válaszadók **23,4%-a nem tudott pozitívumot** említeni a távoktatás kapcsán, további **18,4%** pedig **egyéb** pozitívumokat említett (például az online oktatás interaktív jellegét, a kreatív kiadott feladatokat, valamint hogy motiváltabbnak látta gyermekét a távoktatás ideje alatt).

4.7 A szülők negatív tapasztalatai a távoktatás kapcsán

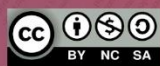
A szülők közül összesen **2 951 fő** (95,2%) válaszolt a negatív tapasztalatokkal kapcsolatos kérdésre. Közülük **31,3%** tapasztalta a szokásosnál is **leterheltebbnek** gyermekét (a tananyag és a kiadott feladatok mennyisége miatt). **14,8%** tartja problémásnak, hogy az online oktatás idején sok tanár **nem tartott online órákat**, így – különösen az általános iskolás diákok szülei esetében – a szülőkre hárult a tananyag elmagyarázásának feladata. **12,1%** tartja átláthatatlannak és szinte követhetetlennek a távoktatás során használt **sok különböző platformot**. **6,6%** kevesli az online oktatás során nyújtott **magyarázat** mennyiségét, **5,9%** pedig a **digitális eszközök hiányát** tartja problémásnak, sokan úgy vélik, hogy ezeket diákok és tanárok számára egyaránt biztosítani kellene. További 4-4% tartja **egészségtelennek** a sok képernyő előtt töltött sok időt, illetve hiányolja a tantermi oktatás idejéből a **személyes kapcsolatot**, hogy a diákok találkozzanak egymással és tanáraikkal. A válaszadók **8,4%-a** egyáltalán **nem említett negatívumot**, további **12,9%** pedig **egyéb** negatív tapasztalatokat jelölt meg (például, hogy a tanárok nem kaptak megfelelő felkészítést az online platformok használatára, valamint a digitális platformok ellenére az elavult oktatási módszerek használatát).

4.8 A szülőknek naponta körülbelül hány órát kell gyermekeik iskolai teendőivel foglalkozniuk?

Erre a kérdésre **2 956 szülő** adott egyértelmű, számszerű választ. A válaszadók **9,3%-ának egyáltalán nem kell foglalkoznia** gyermeke(i) iskolai teendőivel, **15%-a napi 1 órát** tölt ezzel, **15,5%-a napi kettőt**, **14,3%-a napi hármat**, **17,2%-a napi négyet**, **11,3%-a napi ötöt**, **8,2%-a napi hatot**, **9,2%-a pedig ennél is több időt**. Az adatok **átlaga napi 3,42 óra**, **mediánja 3 óra**, **módusza** pedig **4 óra**. Jól látható, hogy bár a kitöltők jelentős részének (39,8%) napi szinten semennyit, vagy csak 1-2 órát kell ezzel töltenie, de **a válaszadó szülők több mint 60%-a** (különösen az általános iskolás diákok szülei) **3 vagy annál több órát fordít erre napi szinten**, ami nem csekély mennyiség.

**Az elemzés a Creative Commons Nevezd meg! - Ne add el!
- Így add tovább! 2.5
Magyarország Licenc feltételeinek megfelelően
felhasználható.**

Alapítvány a Diákközpontú Oktatásért, 2020

ADOM
diákmozgalom